

BUDSJETT 2022

ØKONOMIPLAN 2022 – 2025

FOR SNÅASEN TJÆLTE/SNÅSA KOMMUNE

Rådmannens forslag 16.11.21.

Innhold

BUDSJETT 2022	1
1. SAMMENDRAG	5
1.1. Rullering av årsplan og budsjett	5
1.2. Hovedtrekk i kommunedirektørens budsjettforslag	6
2. VIKTIGE KOSTRATALL	7
2.1 Om KOSTRA	7
2.2. Finansielle nøkkeltall	8
Brutto driftsutgifter, kr. pr. innbygger 1)	8
Brutto driftsinntekter, kr. pr. innbygger 1)	8
Brutto driftsresultat 2) i % av brutto driftsinntekter	8
Netto driftsutgifter, kr. pr. innbygger	8
Netto driftsresultat 3) i % av brutto driftsinntekter	8
Frie inntekter 4), kr. pr. innbygger	8
Netto lånegjeld, kr. pr. innbygger	8
2.3. Prioritering	10
2.5. Dekningsgrader og betalingssatser	11
3. FOLKETALLSUTVIKLING OG PROGNOSE	12
3.1. Framskriving av befolkningsutvikling	12
3.2. Utvikling 2012-2030 for noen aldersgrupper	13
3.3. Forventet utvikling i kostnader knyttet til demografiendringer	15
4. KOMMUNEPLAN FOR SNÅSA KOMMUNE	16
5. UTVIKLING I FRIE INNTEKTER	16
5.1. Statsbudsjettet 2022	16
5.3. Momenter med særskilt fordeling i statsbudsjettet	17
5.4. Konsekvenser for Snåsa kommunene	17
5.5. Skjønnsmidler	19
5.6 Skatt på inntekt og formue (og inntektsutjevning)	20
5.7. Rammetilskudd og skatteinntekter	20
5.8. Eiendomsskatt	21
6. FINANSINNTEKTER OG FINANSUTGIFTER	22
6.1. Forutsetninger	22
6.2. Langsiktig lånegjeld	22

6.3. Sammendrag finansområdet 2022 – 2025	23
7. Tilgang og fordeling av midler.....	24
7.1. Bevilgningsoversikt drift.....	24
7.2. Utviklingen i netto driftsresultat 2022-2025	24
8. DRIFTSBUDSJETT 2022 – 2025.....	25
8.1. Forutsetninger.....	25
8.1.1 Prisvekst	25
8.1.2 Lønnsvekst	25
8.1.3 Kommunale avgifter og gebyrer	26
8.2. Kostnadsreducerende tiltak	26
8.2.1 Privatisering av kommunale veier:.....	26
8.2.2 Avvikling av midlertidig forsterkning kommunalt NAV.....	26
8.2.3 Reduksjon i energikostnader Snåsa skole/Snåsa samfunnshus	27
8.2.3 Kostnadsreducerende tiltak skole drift Snåsa skole	27
8.2.4 Kostnadsreducerende tiltak Snåsa barnehage.....	27
8.3. Nye tiltak	28
8.3.1 Politisk -Valg (kommune og stortingsvalg)	28
8.3.2 Sentraladministrasjonen – MOT (Samfunns-MOT)	28
8.3.3 Pleie og omsorgstjenesten - Demenskoordinator	28
8.3.4 Pleie og omsorgstjenesten – Prosjekt «Ny turnusordning».....	29
8.3.5 Familiesentrene - ny 60% stilling som legesekretær.....	29
8.3.6 Familiesentrene - ny 40% stilling som kommunalt ansatt fysioterapeut.	29
8.3.8 Familiesentralen - Oppstart Helseplattformen	29
8.3.9 Utviklingsenheten – økt planressurs i 100% stilling.....	29
8.3.10 Ny taksering knyttet til eiendomsskatt.....	30
8.4. Budsjettrammer 2022 per ansvar.....	30
9. INVESTERINGSBUDSJETT 2022 - 2025	37
9.1. Økonomiske rammer	37
9.2. Investeringsprosjekt 2022- 2025	38
9.2.1 Investeringer sentraladministrasjonen:.....	38
IKT INVESTERINGER.....	38
9.2.2 Investering Pleie og omsorg.....	38
Velferdsteknologi	38
9.2.3 Investeringer innenfor Snåsa kirke/Snåsa menighetsråd.....	38
OPPRUSTING AV KIRKER OG KIRKEGÅRDER	38
9.2.4 Investering kommunale eiendommer	39
9.2.5 Investering i tilknytning til kommunale veier	39

9.2.6 Investering i tilknytning til VAR området	39
9.2.7 Startlån 2022	40
9.2.8 Behov for styrking av egenkapital i KLP	40
9.3. Bevilgningsoversikt investering	40
Investeringsbudsjett 2020, økonomiplan 2022-25	40
10. BRUK AV DISPOSISJONSFOND I BUDSJETT 2022 - 2025	42

1. SAMMENDRAG

1.1. Rullering av årsplan og budsjett

Arbeidet med neste års budsjett og rullering av økonomiplan har gitt store økonomiske utfordringer. Redusert folketall, sammen med statlig omlegging av finansieringsløsningene for barnevernet medfører at realveksten i frie inntekter blir svært liten. Kommunen har samtidig vært gjennom en periode med store investeringer, noe som har medført at lånegjelden på relativt kort tid har vokst betydelig. Prognosen for den videre utviklingen i folketallet er heller ikke oppløftende, men det er også enkelte lyspunkter. Engasjerte og dyktige medarbeidere har innenfor stramme budsjetter bidratt til at den økonomiske «vinternatten» fra 2018 er snudd, og kommunen har oppnådd driftsmessig overskudd både i 2019 og i 2020. Engasjementet har også gjort at pandemiperioden fra mars 2020 og frem til i dag er håndtert på en god og trygg måte både for kommunes innbyggere og for alle ansatte. Dette samtidig som de store byggeprosjektene; sykeheim og flerbrukshall, er blitt realisert. Det er derfor svært viktig at utviklingen av lokalsamfunnet og kommunen som organisasjon videreføres, og det pågående arbeidet med revidering av kommuneplanen vil være en stor hjelp på veien. Både gjennom selve prosessen med å få til en ny kommuneplan, og selvsagt når denne planen står klar til bruk som et nytt godt verktøy for kommunen. Selve kommuneplanarbeidet som nå er kommet i gang er svært viktig for å synliggjøre langsiktige målsettinger, og det vil i fremtiden være interaksjonen mellom en oppdatert kommuneplan tuftet på realistiske økonomiske forventninger, og en utøvelse av denne som kan gi retningen og hastigheten på utviklingen av lokalsamfunnet Snåsa. Mangelen på oppdatert planverk skaper betydelige utfordringer i forhold til å ha en fast retning gjennom de ulike utfordringene som kommunens ansatte må forholde seg til i den daglige driften. Ny kommunelov stiller også krav til at samhandlingen mellom kommuneplan og økonomiplan blir fremstilt i form av konkrete målsettinger i kommunes årsbudsjett og økonomiplan. Selv om hele planverket neppe blir ferdig før godt uti 2023, er det forhåpninger om at samfunnsdelen er ferdig og kan være med på å gi konkrete styresignaler allerede neste høst.

Slik situasjonen er nå, bygger kommunedirektøren sitt forlag til årsplan og budsjett for 2022 og økonomiplan for 2022 – 2025 på følgende forutsetninger:

- Vedtatt økonomiplan for 2021 – 2024
- Regjeringen Solberg sitt forslag til statsbudsjett for 2022
- Vedtatt plan for kostnadsreduksjon målt mot kostnader i regnskap 2018.
- Vedtatt målsetting om bærekraftig kommuneøkonomi
 - Netto driftsresultat på minimum 1,5%
 - Lånegjeld ikke over 105% av samlede driftsinntekter
 - Reserver i form av disposisjonsfond på minimum 7%
- Det er i tillegg lagt vekt på målsettingene i eksisterende kommuneplan innen områdene samfunn, tjenester, organisasjon og økonomi, så langt disse fortsatt er relevante.

Kommunedirektøren har i sitt arbeid med forslag til budsjett for 2022 og økonomiplan for 2022 – 2025 gjennomført drøftinger der dette har vært naturlig, og de ulike tjenesteområdene har samtidig hatt fokus på informasjon og medvirkning i sitt arbeid i forkant av at forslaget legges frem for politisk behandling. Budsjettforslaget bygger på en restriktiv ressursbruk, der kompensasjon for økte kostnader utover lønnsvekst i liten grad kan etterkommes. Signaler om

dette er også gitt i tilknytning til interkommunale samarbeidsløsninger i samsvar med de andre deltagerkommunene som inngår i samarbeidene.

Kommunedirektøren legger fram sin innstilling for formannskapet den 16.november, og det er formannskapet som så sender det videre ut på høring. Sluttbehandling i formannskapet blir den 7.desember og kommunestyret behandler formannskapets budsjettinnstilling 16.desember.

1.2. Hovedtrekk i kommunedirektørens budsjettforslag

Kommunedirektørens forslag til økonomiplan 2022 – 2025 legges fram i balanse. De vedtatte innsparingene knyttet til tidligere budsjett er innarbeidet i økonomiplanen. Vedtakene er forsøkt gjennomført over planperioden 2019 - 2022, og en del av tiltakene er gjennomført allerede. På grunn av ekstraordinære omstendigheter knyttet til covid -19, er en del tiltak blitt satt noe på vent. Arbeidet med disse vil fortsette når hindringene i tilknytning til pandemibekjempelsen opphører. Ekstra kostnader i tilknytning til pandemibekjempelsen har langt på veg blitt kompensert både i 2020 og 2021. Det er ikke gitt signaler om videre kompensasjon for 2022. Det er derfor i forslag til budsjett ikke lagt inn ressurser for å videreføre slike tiltak.

Snåsa kommune har i perioden etter 2018 vært i en omstillingsfase der driftskostnader skulle reduseres, og der det har vært lite plass for nye tiltak. Vedtatte innsparinger skaper betydelige utfordringer for hele organisasjonen, men kommunedirektøren vil presisere at Snåsa kommune gir et godt tjenestetilbud sett i forhold til de fleste sammenlignbare kommuner. Men, for noen tjenesteområder viser fasiten for perioden at kommunen har vært gjennom en utvikling der en del nedskjæringer nok har gått litt vel langt. Budsjettforslaget for 2022 inneholder derfor en del nye tiltak. Muligheten til å gjennomføre disse skjer i all hovedsak på bakgrunn av innsparingene kommunen har vært gjennom, da veksten i frie midler er liten. Overføringer av frie midler fra staten viser en oppgavekorrigert vekst på 0,9%. Økningen for Snåsa er lavere enn gjennomsnittet for fylket (1,5) og også lavere enn gjennomsnittet for landet som helhet (1,6).

Eiendomsskatten beholdes på dagens nivå, samtidig som at det i perioden 2022-23 gjennomføres omtaksering av eiendommer der boligverdi fastsatt av skatteetaten ikke forefinnes. Hovedsakelig vil dette gjelde gårdsbruk og fritidsboliger. Nye takster på disse kan først gjøres gjeldende fra og med 2024 og vil da danne grunnlag for vurdering knyttet til justering av skattesats. Alternativt må det vurderes om alle eiendommer skal gjennomgå for kommunal taksering.

Finanskostnadene justeres i henhold til forventningene om framtidig rentenivå og gjennomsnittlig avdragstid, samt konsekvensene av allerede vedtatte tiltak.

Selv om det er lite rom for nye tiltak, vil fortsatt de overordnede målsettingene for 2022 - 2025 være de samme som tidligere:

- Et arbeidsmiljø som fremmer nærvær, medansvar og samarbeid på tvers av fagområder.
- Satsing på digitalisering som strategi for organisasjonsutvikling med mål om økt kvalitet og effektiv ressursutnytting.

- Videreutvikle fortinn knyttet til sørsamisk nærings- og kulturliv, samt rollen som tospråklig kommune
- Trygge sysselsettingen og tilrettelegge for en positiv utvikling av lokalsamfunnet vårt, samt ta vare på og videreutvikle verdiene kommunen rår over
- Likestilling og mangfold, jfr. Arbeidspolitisk plan kap.3.8
- Folkehelsearbeidet vil være et prioritert satsningsområde, jfr. gjeldende folkehelseplan.

Kommunedirektørens forslag til økonomiplan for 2022 – 2025 fremlegges med en total utgiftsramme for 2022 på vel 249,3 millioner kroner og vil holde seg relativt stabilt utover i planperioden.

Investeringsbudsjettet

Snåsa kommune har som følge av et høyt investeringsnivå de siste tre åra, mer enn doblet sin langsiktige gjeld. En følge av dette er at kommunen blir vesentlig mer sårbar ved økning i rentenivå. Økt gjeld sammen med reduksjon i antall innbyggere gir mer gjeld pr. innbygger og mindre frie inntekter til å betjene gjelden. Dette er en utviklingen som ikke kan videreføres da finanskostnadene vil legge beslag på en stadig større andel av kommunens budsjetter, med tilsvarende reduksjon av midler til ordinær tjenesteproduksjon. Det er derfor viktig å redusere investeringsnivået til det minimale i denne planperioden

Normalisering i investeringsnivået og stabilisering av gjelden er derfor like nødvendig som kostnadsgjennomgangen i driften for å kunne skape forutsigbarhet og rom for utvikling. Mål om normalisering av investeringsnivået er dermed retningsgivende for kommunedirektørens forslag til investeringsbudsjett for perioden 2022 - 2025.

En god regel for å unngå økning i lånegjelden, er å over tid begrense investeringer finansiert med lån til samme nivå som utgiftene til avdrag på lån i driftsbudsjettet. For Snåsa kommune vil en slik begrensning innebære en maksimal fremtidig årlig låneramme på 7-8 millioner kroner.

2. VIKTIGE KOSTRATALL

2.1 Om KOSTRA

KOSTRA (KOMmune-STat-RApportering) er et nasjonalt informasjonssystem for kommunal og fylkeskommunal virksomhet. Mange av indikatorene som brukes i KOSTRA legger vekt på å vise kommunens kostnader og prioriteringer i forholdet til ulike tjenesteområder og brukergrupper.

Nedenfor følger utdrag av KOSTRA-tall for 2019 og 2020 for Snåsa kommune, samt landsgjennomsnittet og gjennomsnittet for kommunegruppe 5 for 2020. Kommunegruppe 5 består av kommuner med innbyggertall mellom 2.000 til 9.999, høye bundne kostnader og middels frie disponible inntekter pr. innbygger. Dette er kommuner som skal være lik hverandre på sentrale kostnads- og inntektsområder som innbyggertall, bosettingsstruktur, inntekter og lignende.

2.2. Finansielle nøkkeltall

Finansielle nøkkeltall	Snåsa 2019	Snåsa 2020	* Komm.- gruppe 5 2020	Norge u/Oslo 2020
Brutto driftsutgifter, kr. pr. innbygger ¹⁾	111.819	113.710	116.922	89.423
Brutto driftsinntekter, kr. pr. innbygger ¹⁾	114.024	115.808	117.677	90.719
Brutto driftsresultat ²⁾ i % av brutto driftsinntekter	1,9	1,6	0,6	1,4
Netto driftsutgifter, kr. pr. innbygger	76.974	79.490	78.571	62.423
Netto driftsresultat ³⁾ i % av brutto driftsinntekter	2,3	1,4	1,8	2,5
Frie inntekter ⁴⁾ , kr. pr. innbygger	71.045	75.063	69.119	59.398
Netto lånegjeld, kr. pr. innbygger	93.692	132.883	93.661	87.157

1) Antall innbyggere pr. 31.12.2020: N=2.063 og 31.12.2019: N= 2.100

2) Brutto driftsresultat = driftsinntekter – driftsutgifter.

Driftsinntekter = skatt inntekt/formue + statlige rammetilskudd + statlige øremerkede tilskudd + statlige

tilskudd + eiendomsskatt + konsesjonskraftsinntekter + brukerbetaling + finansinntekter

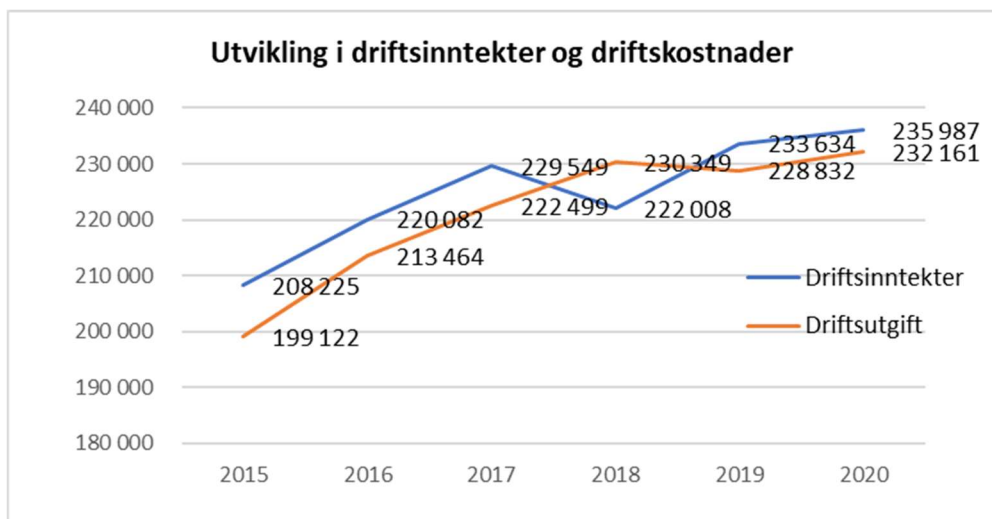
3) Netto driftsresultat = driftsinntekter – driftsutgifter – finansutgifter

4) Frie inntekter = skatt inntekt og formue + statlige rammetilskudd .

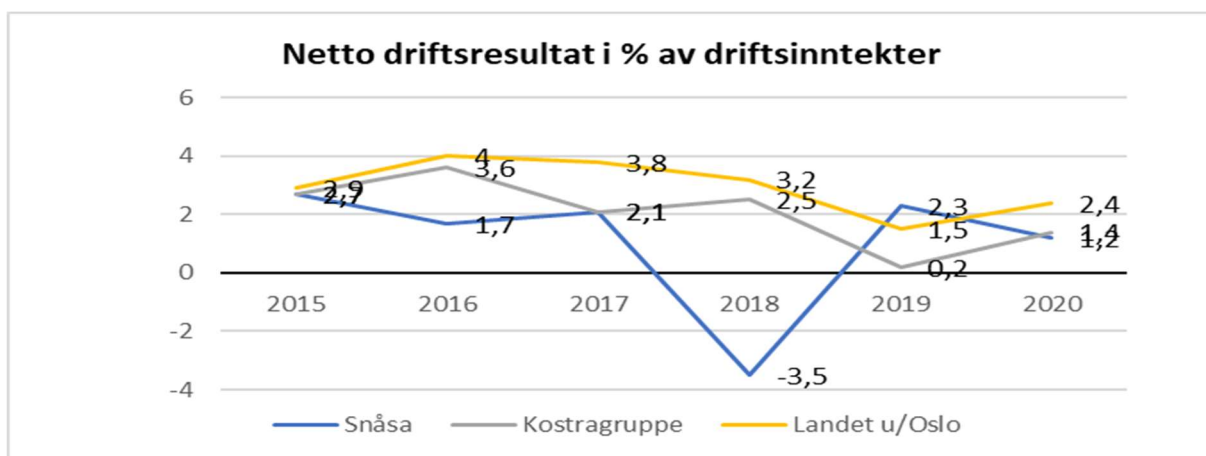
* Snåsa er flyttet fra gruppe 3 til gruppe 5 i 2020. Kommunegruppe 5:

Driftskostnader vs. Driftsinntekter

Snåsa kommune hadde i perioden 2015 til 2017 relativt solide driftsmarginer. Mye av forklaringen på dette var økte inntekter gjennom innføringen av generell eiendomsskatt (2014) og endringer i inntektsfordelingen fra staten (Namdalsstilskuddet). Det var også på samme tid etablert flyktningmottak i kommunen, og det ble foretatt en betydelig bosetting av flyktninger. Inntekter og utgifter økte i jevn takt, til dette kulminerte gjennom stagnasjon i inntekter. Endringsarbeidet som ble satt i gang i perioden 2018-2019 var derfor helt nødvendig for å få økonomien på fote igjen, og utviklingen for 2019 og 2020 har vært relativt harmonisk. Når dette er sagt er det viktig å ta inn over seg at veksten nå er mye svakere enn tidligere, og at relativt lave driftsmarginer gjør kommunen sårbar mot uforutsette endringer. Nedgang i folketallet og økt lånegjeld er med på å forsterke situasjonen, og det er derfor svært viktig at nye kostnadskrevende tiltak blir vurdert nøye.

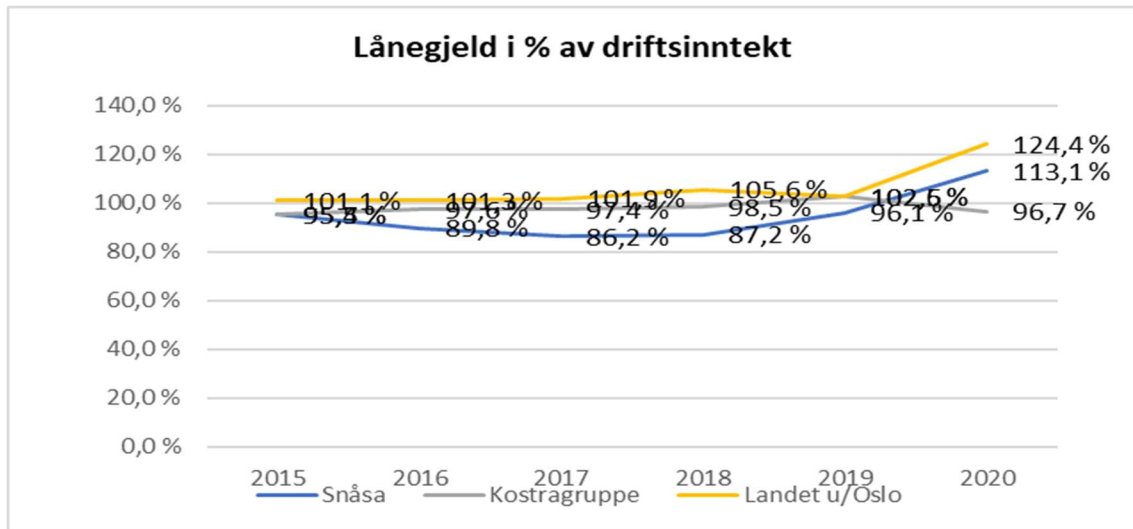

Snåsa kommunes finansielle situasjon ble bedre enn budsjettert, men er noe dårligere i 2020 enn i 2019. Brutto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter er endret fra et underskudd på 3,1 % i 2018 til et overskudd på 3,5 % i 2019, mens netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter ble forbedret fra -3,5 % til 2,3 %. Resultatet i 2020 ble dårligere enn året før delvis på grunn av økte utgifter til større lånevdrag som følge av økningen i gjeld.

- Gruppe 3 frem til 2019, gruppe 5 i 2020

Frigjorte midler vil nå i større grad gå til dekning av økte utgifter til renter og avdrag, enn til avsetninger til disposisjonsfond.

Figuren over viser utviklingen i lånegjeld målt mot nivået på driftsinntekter de siste fem årene. Snåsa kommune har historisk sett vært forsiktig i forhold til investeringer og har hatt lav lånegjeld. Lave finanskostnader har dermed vært noe av nøkkelen til å kunne ha noe høyere driftskostnader enn inntektsnivået generelt skulle tilsi. Snåsa har da heller ikke vært spesielt sårbar for svingninger i finansmarkedene. Økt lånegjeld gir større sårbarhet for svingninger i lånerenten, og nedgang i folketallet gir både svakere inntektsutvikling og høyere lånegjeld pr. innbygger. Nye lån i 2021 er med på å øke gjeldsgraden ytterligere, og det er derfor viktig at bremsene nå settes på.

2.3. Prioritering

Tar man brutto driftskostnader og trekker fra eventuell brukerbetaling, øremerkede tilskudd og refusjoner og så deler på antall personer i målgruppen får man netto driftsutgifter pr. person i målgruppen. Dette er en grei måleenhet der brukergruppene er klart avgrenset. For andre grupper brukes måltall som kroner delt på totalt antall innbyggere i kommunen. Beløpet viser hvor mye av kommunens ressurser som brukes på de forskjellige tjenestene og er således et mål for hvor høyt tjenestene prioriteres. Omlegginger i statistikk materialet til SSB har i 2021 vært gjenstand for omlegging, og statistikk ut fra det første kriterium er således i stor grad blitt faset ut. Ny statistikk måler grunnleggende i totaler eller i kroner pr. innbygger, og det er derfor avgjørende at man har en del demografikunnskap for å kunne vurdere kostnadene pr. innbygger opp mot enhetskostnad for målgruppen.

Snåsa kommune har de siste par årene skiftet KOSTRA gruppe nærmest årlig, og tilhørte gruppe 3 i 2018, gruppe 2 i 2019 og tilhører nå kommunegruppe 5. Meråker er eneste Trønderske kommune i tillegg til Snåsa i denne gruppen. Det hyppige skifte av grupper gjør det vanskelig å vurdere nyere sammenstillinger med tidligere målinger, samtidig som plasseringen her kan virke noe fremmed.

Tjeneste	Beskrivelse	Snåsa 2019	Snåsa 2020	Kostragr. 5	Landet u/Oslo
Barnehage	Netto driftsutgifter barnehage pr. innbygger 1-5 år	180 632	212 778	168 730	168 389
Barnehage	Netto driftsutgifter pr innbygger - barnehage	8 137	8 034	6 756	7 740
Grunnskole	Netto driftsutgifter grunnskole pr. innbygger 6-15 år	122 674	123 506	144 839	117 307
Grunnskole	Netto driftsutgifter pr innbygger - grunnskole	10 607	10 630	12 820	11 338
Grunnskole	Netto driftsutgifter pr innbygger - skoleskyss	600	574	377	262
SFO	Netto driftsutgifter pr innbygger - sfo	173	5	330	292
Kulturskole	Netto driftsutgifter pr innbygger pr. elev	14 259	14 709	25 482	22 537
Kulturskole	Netto driftsutgifter pr innbygger pr. innbygger	525	522	562	320
Helse og omsorg	Netto driftsutgifter pr innbygger - helse og omsorg	37 880	38 819	41 204	29 271
Helse og omsorg	Netto driftsutgifter pr innbygger - i institusjon	10 733	10 365	10 455	7 538
Helse og omsorg	Netto driftsutgifter pr innbygger - hjemmeboende	12 828	14 172	14 927	10 612
Helse og omsorg	Andel av netto driftsutgifter - helsestasjon og skolehelse	889	905	833	730
Helsetjenester	Netto driftsutgifter pr innbygger - diagnose, behandling og rehabilitering	3 683	4 722	3 606	2 374
Helsetjenester	Netto driftsutgifter pr innbygger 0-22 år - barnevern	7 664	8 595	8 698	8 059
Administrasjon	Netto driftsutgifter pr innbygger - politisk styring og kontroll	1 329	1 171	1 050	477
Administrasjon	Netto driftsutgifter pr innbygger - administrasjon	6 633	6 229	5 719	3 815
Kirken	Brutto driftsutgifter pr innbygger - kirken	1 140	1 183	1 064	679
Kultur	Netto driftsutgifter pr innbygger - allmenn kultur	2 413	2 371	3 027	2 529
NAV	Netto driftsutgifter pr innbygger - økonomisk sosialhjelp	1 340	917	871	1 104
NAV	Netto driftsutgifter pr innbygger - sosialkontor	3 924	3 317	3 050	3 214
Landbruksforvaltning	Netto driftsutgifter pr innbygger - landbruksforvaltning	1 082	1 091	408	124
Plansaker	Netto driftsutgifter pr innbygger - plansaksbehandling	354	479	366	267
Næringsutvikling	Netto driftsutgifter pr innbygger	859	760	-	654
Kommunale bygg	Netto driftsutgifter pr .innbygger eiendomsforvaltning	567	660	274	291
Kommunale bygg	Netto driftsutgifter pr . inb - førskolelokaler	862	933	854	567
Kommunale bygg	Netto driftsutgifter pr . inb - skolelokaler	3 368	3 402	2 795	2 338
Kommunale bygg	Netto driftsutgifter pr . inb - institusjonslokaler	996	1 131	1 534	1 101

Ved sammenstilling, vil økning i netto driftsutgifter ut over prisvekst ofte skyldes høyere dekningsgrad og/eller relativt lave betalingssatser. Forklaringene og kombinasjonen av forannevnte faktorer vil variere for de ulike tjenestene. For barnehage kan en relativt høy andel brukere med rett til redusert foreldrebetaling eller gratis kjernetid kunne påvirke netto driftsutgifter. KOSTRA har i de senere år endret sine framstilling av tall, dette gjelder spesielt innenfor områdene Helse og omsorg, vann og avløp med flere. Mange av de tidligere effektivitetsmålene som tenderte mot enhetsprising er også tatt bort og erstattet med pr. innbygger, eller pr innbygger i brukergrupper.

2.5. Dekningsgrader og betalingssatser

Tabellen under viser dekningsgraden (antall plasser/brukere i forhold til antall i brukergrupper) på en del tjenesteområder.

Som det fremgår her har Snåsa kommune gjennomgående høye dekningsgrader, spesielt innen kulturskole (hvor nesten 44 % av alle 6-15 åringer er elever), lege og helsetjenester er dekningsgraden god i forhold til de vi sammenligner oss med.

Dekningsgrader	Snåsa 2019	Snåsa 2020	*Komm.- gruppe 5 2020	Norge u/Oslo 2020
Andel barn 1-5 år med barnehageplass ...	102,8	103,3	90,8	92,9
Andel kommunale plasser av alle b.hageplasser ...	70,0	68,1	88,3	48,9
Andel elever i grunnskolen m/spesialundervisning	7,4	8,3	9,7	7,8
Andel innbyggere 6-15 år i kulturskole	40,7	38,5	21,0	13,6
Legeårsverk pr. 10.000 innbygger	19,4	28,2	15,3	11,8
Fysioterapiårsverk pr. 10.000 innbygger	8,7	8,8	12,2	9,7
Årsverk helsestasjon/skolehelse pr 10.000 innbyggere under 22 år	118,9	111,9	56,5	45,7
Andel innb. 80 år + som er beboer i institusjon.....	11,2	12,1	12,6	11,2
Andel innb. 80 år + som bruker hjemmetjenester	39,9	36,9	34,2	29,2
Andel innb. 0-66 som brukere hjemmetjenester	32,0	32,0	43,6	48,4
Andel nyfødte med hjemmebesøk	90,9	70,0	90,1	72,4

Sammenfattet viser KOSTRA-tallene at Snåsa kommune har et godt utbygd tjenestetilbud med høye dekningsgrader. Tall som gjelder grunnskole omfatter fra 2010 også eventuelle privatskoler. Mange av helsetjenestene har svært god dekningsgrad, med unntak av jordmor- og fysioterapi.

3. FOLKETALLSUTVIKLING OG PROGNOSE

3.1. Framskriving av befolkningsutvikling

Utvikling i folketall og demografi er den mest sentrale indikatoren i forhold til endringer i inntektsoverføringer fra staten og endret tjenestebehov for innbyggerne i kommunen. Utviklingen i eget folketall og sammensetning av befolkningen vil slik sett være retningsgiver for omstilling både ut fra nedgang i inntekter, men også ut fra økning eller reduksjon i behov. Pr. 01.01.2021 hadde Snåsa kommune 2.054 innbyggere, og det er registrert en nedgang frem til 01.07.21 med 25 til 2029. Utviklingen viser at folketallet i kommunen stadig minker, med en markant nedgang fra 2017.

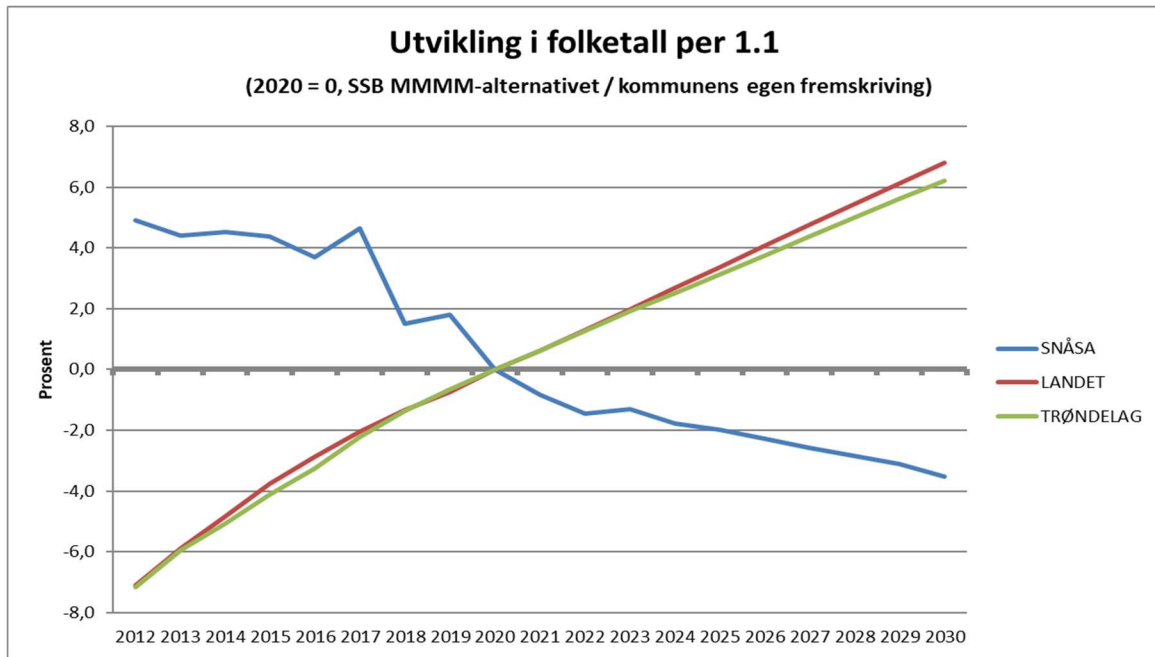

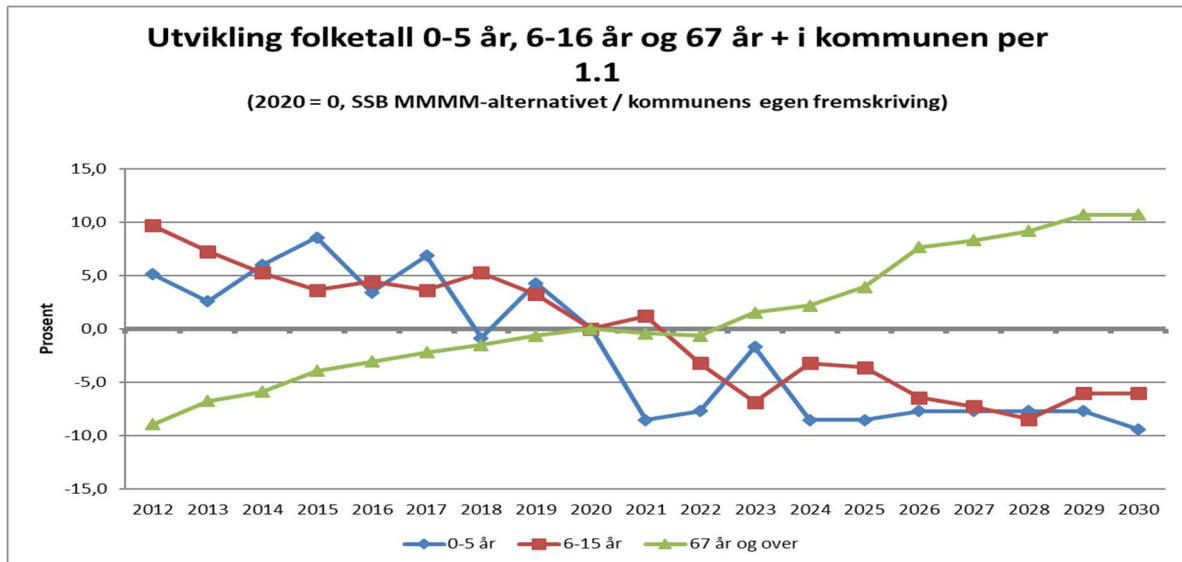
Fig. 1. Folketall pr. 01.01. 2009 -2021, Snåsa kommune.

Nedgangen i folketallet i kommunen skjer i en periode der det nasjonale folketallet har vært relativt stabilt. Økningen i folketall i 2017 kommer som resultat av tilstrømmingen av flyktninger året i forveien., og endret da en nedgangstrend som hadde vart over flere år. Bosatte flyktninger søker seg på litt sikt mer over i større kommuner, noe som begynte å gi seg utslag relativt raskt. Utflytting knyttet til denne gruppen er med på å forsterke befolkningsnedgangen de neste årene. Uvanligst lav fødselstall i 2019 medførte også at balansen mellom fødte og døde dette året var spesielt stor. For årene 2020 og nå 2021 er utviklingen i forhold til fødsler adskillig bedre.

3.2. Utvikling 2012-2030 for noen aldersgrupper

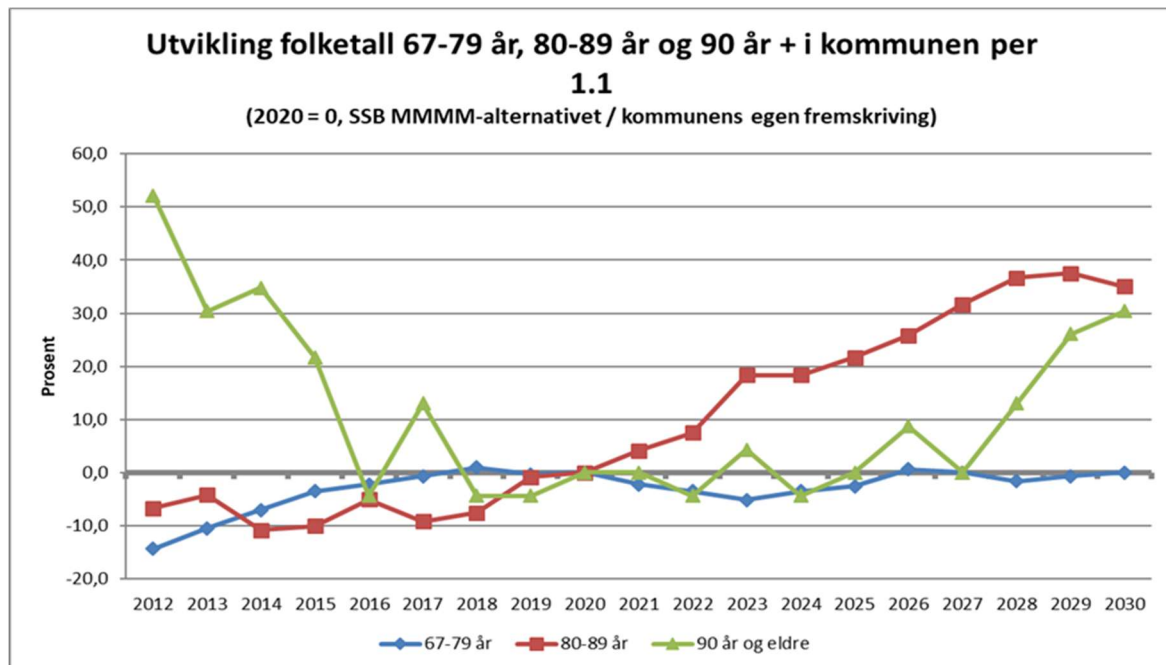
Barn og unge vs. eldre – utviklingsprognoser for aldersgrupper

Figuren viser forventet utviklingen i antall barn og unge frem mot 2030.. Tabellen viser også at utsiktene til nedgang i elevtallet i grunnskole vil kunne ha en langvarig nedadgående kurve ved at årsklasser med betydelig færre antall starter i skolen. For gruppen over 67 gir prognosene en betydelig økning utover i perioden. Den kritiske suksessfaktoren i dette bilde er å få stabilisert folketallet og over tid få etablert et fødselsoverskudd i kommunen slik at man i ettertid kan vise at SSB sine prognoser var feil. Det er slik sett gledelig at det lave fødselstallet fra 2019 ble snudd allerede året etter (ca. 20), og at man nå også ser ut til å kunne få bedre tall i 2021 (13 pr. 2 kvartal). Dersom denne trenden fortsetter vil også fremtidige prognoser måtte revurderes.

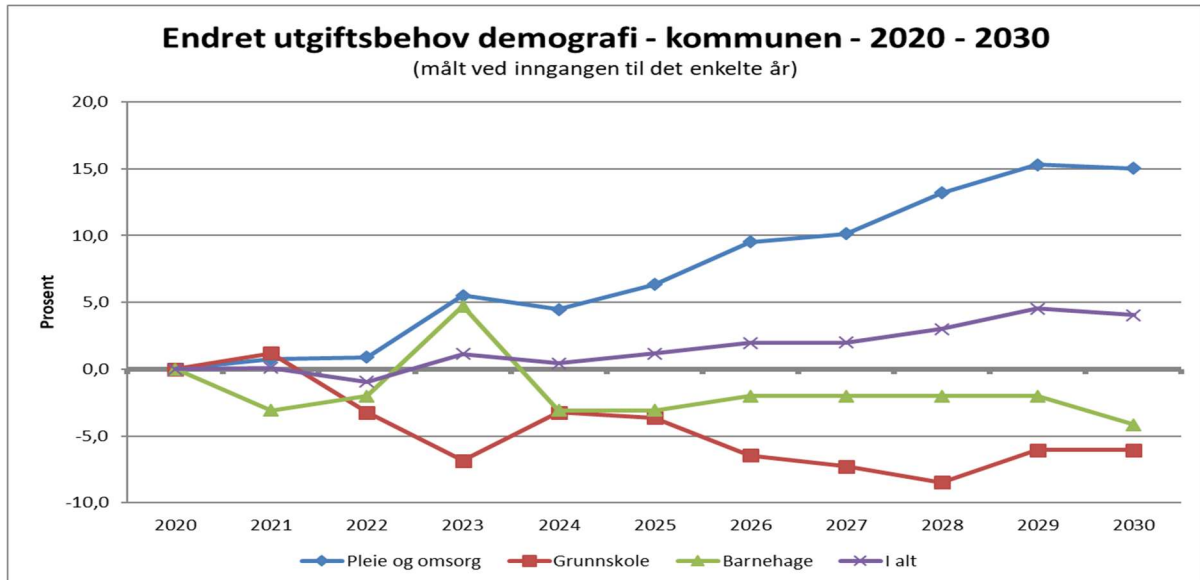
Utviklingen i den eldre delen av befolkningen

For gruppen forventes det at antallet øker utover i perioden. Det er en relativt jevn økning i gruppen over 80, og det kan se ut som om gruppen over 90 skyter fart litt frem i tid. er derfor avgjørende at kommunen har et tilstrekkelig utvikling i tjenestenivå innen denne sektoren til å håndtere økningen på en betryggende måte. Det er derfor viktig at kommunen lykkes med strukturelle tiltak og bruk av nye arbeidsmetoder og teknologi.

3.3. Forventet utvikling i kostnader knyttet til demografiendringer

Dersom utviklingen i kostnad blir styrt av forventet demografiutvikling vil endringene kunne bli slik det er illustrert i figuren under. Dette er kun en skjematisk vurdering ut fra forventede behov, og vil være sterkt avhengig av flere ulike faktorer. Dette gir derfor kommunen kun en pekepinn i retning av en forventet kostnadsutvikling.

Sammenfatning

I planperioden 2022 -2025 er SSBs prognoser (MMMM) for Snåsa kommune som følger:

- Nedgang i folketallet
- Utvikling i antall barn i barnehagealder 0-5 år om lag som i dag, men nedgang utover i perioden
- Nedgang i antall elever på barnetrinnet 6-12 år
- Nedgang i antall elever på ungdomsskoletrinnet 13-15 år
- Nedgang i antall ungdommer 16-19 år
- Nedgang i antall personer i yrkesaktiv alder 20-66 år
- Stabilt antall yngre eldre 67-79 år
- Betydelig økning i antall eldre over 80 år

Oppsummert medfører prognosene at Snåsa kommune må ha forventninger om økte kostnader knyttet til demografisk utvikling i folketallet, og at denne vanskelig kan dekkes ved å omfordele mellom grupper.

4. KOMMUNEPLAN FOR SNÅSA KOMMUNE

Kommuneplanen for Snåsa kommune er under revisjon, og det gjeldende overordnede planverket har etter flere endringer delvis liten aktualitet.

I henhold til plan- og bygningsloven skal kommuneplanen legges fram for kommunestyret til vurdering og eventuell revidering en gang hver valgperiode. Dette skal skje senest innen ett år etter konstituering. Og i den forbindelse skal kommunestyret utarbeide og vedta en såkalt kommunal planstrategi (KPS). Kommunestyret vedtok 23.05.19 Prosessplan for planstrategi og kommunedelplan 2020-24. Etter en anbudsrunde i 2020 ble det innleid bistand fra Plankontoret til utarbeiding av kommuneplan. Arbeidet startet opp før sommerferien i 2020, men på grunn av den pågående korona pandemien har starten blitt noe mer forsiktig enn først antatt. Ny planstrategi ble vedtatt høsten 2021. Planprogrammet er nå ute på høring, med forventet vedtaksdato rett over årsskifte. Det legges så opp til at samfunnsdelen av planverket blir ferdig før sommerferien 2022, mens arealdelen neppe er ferdig for mot midten av 2023. En oppdatert kommuneplan vil når denne foreligger være et viktig styringsdokument i forhold til å finne riktig retning gjennom felles målsettinger og er således av svært stor betydning både for neste års budsjett og økonomiplanperioden. Den nye kommuneloven stiller da også krav om en synliggjøring av kommuneplan i budsjett og økonomiplaner gjennom at konkrete målsettinger fremgår. Dette kravet har så langt vært vanskelig å etterkomme når eksisterende planverk er så pass udatert som det er i Snåsa.

5. UTVIKLING I FRIE INNTEKTER

Utviklingen i rammeoverføring og skatt, er hovedårsaken til endringene i frie inntekter. Ut over endringer knyttet til utviklingen i folketall og demografi, er endringene i deflator (pris- og lønnsvekst) årsaken. Gjeldende inntektssystem sørger for at de statlige overføringene blir fordelt mellom kommunene ut fra forventet utgiftsbehov, som følge av objektive kriterier – de såkalte kriteriedataene

Kommunal deflator er i det framlagte statsbudsjettet beregnet til 2,5 prosent, der årslønnsveksten er satt til 3,2 prosent, og prisvekst 1,6%.

Når det gjelder beregningen av skatteinntekter legges det til grunn en nominell nedgang 1,74 prosent fra 2021 til 2022. Skattøret for kommunene var i 2021 i utgangspunktet på 12,15 prosent, men er i statsbudsjettet for 2022 satt ned 1,2 til 10,95 %. Inntektsutjevning av skatteinntekter i forhold til landsgjennomsnitt videreføres med 60% (tilleggskompensasjon på 35% ved skatteinntekt under 90% av landssnittet). Snåsa er en kommune med lav skatteinngang og prognosene for 2022 tilsier at den fortsatt vil ligge stabilt på litt over 68% av landsnittet. Inntektsutjevningen vil på grunn av forventet lavere skatteinngang på landsbasis bli redusert med ca. 300.000,- kr.

5.1. Statsbudsjettet 2022

Regjeringen Solberg la fram sitt forslag til statsbudsjett 12.10.21.

Ut fra dette får kommunene i Trøndelag anslått samlet sett å få en nominell vekst i frie inntekter på 1,6 prosent fra 2021 til 2022, noe som er likt med landsgjennomsnittet. Veksten

er beregnet ut fra anslag for frie inntekter i 2021 og korrigert for oppgaveendringer. Det er betydelige forskjeller mellom kommunen i fylket, men veksten for Snåsa kun er på **0,9%** - *altså betydelig under gjennomsnittet i fylket*. I all hovedsak kan variasjonen i veksten mellom kommuner forklares med utvikling og endring i befolkningen, endring i tildelte skjønnsmidler og regionalpolitiske tilskudd. For små kommuner kan mindre endringer gi store utslag. Enkelte kommuner vil også oppleve at veksten i de frie inntektene ikke er tilstrekkelig for å dekke kostnadsveksten. Disse kommunene må omstille seg eller effektivisere seg for å klare å få en drift i balanse. En betydelig årsak til generell lav vekst i frie inntekter er at det for 2021 var lagt inn betydelig kompensasjon i tilknytning til kostnader ved pandemihåndtering. Denne kompensasjonen er nå helt faset ut. Ut over dette er det reduksjon i skatt og inntektsutjevning, samt nedgang i folketall og endring i demografi som slår ut negativt. I tillegg vil endring av ordningen for arbeidsgiveravgift medføre at sparte kostnader gir reduksjon i rammeoverføringer. Som økning vil vi ha virkningen av deflator og endring i ordninger med særskilt fordeling.

5.3. Momenter med særskilt fordeling i statsbudsjettet

Det er lite rom for nye større tiltak i kommunene som følge av statsbudsjettet. Av mindre endringer og korreksjoner kan nevnes.

Helsestasjon og skolehelsetjeneste

Dette er kun en justering av tidligere ordning for området og samlet bevilgning for 2022 er på 952 millioner. Fordelingene til kommunene baserer seg på antall innbyggere i gruppen 0-19 år. For Snåsa utgjør dette 347.000,- av det samlede rammetilskuddet og er med dette uendret fra 2021.

Ansvarsreform barnevern.

Tilskuddet blir for 2022 beregnet ut fra særskilt fordeling etter en justering av delkostnadsnøkkelen. Det innføres en innfasing av ordningen over to år basert på regnskap 2020. Beløpet som er fordelt til Snåsa i 2022 er på kr 359 tusen og 359 tusen i 2023.

Gradvis innfasing av differensiert arbeidsgiveravgift

Fra 01. januar 2022 er det forslag til endring av avgiftssoner for 11 kommuner. Hver enkelte kommune som får endra avgiftssats får full kompensasjon, eller trekk i rammetilskuddet i 2022 basert på hvordan avgiftsendringen slår ut. Snåsa som får en reduksjon i avgiftssats og får da et trekk i rammetilskuddet i 2022 på 624.000,- kroner. Trekket fases ut over en periode på seks år.

5.4. Konsekvenser for Snåsa kommunene

Konsekvenser av forslaget til statsbudsjett, og følgene for inntektsfordelingen for vår kommune er i stor grad avhengig av utviklingen i folketallet og utviklingen i befolkningsgruppene målt opp mot utviklingen i resten av landet. Tildeling av rammetilskudd for 2022 bygger på registrerte innbyggertall pr 1.7. 2021, og vil slik sett avvike en del fra annen statistikk som i hovedsak tar utgangspunkt i tilstanden 01.01.

Kriteriedata	01.07.2019	01.07.2020	01.07.2021	Endring 2020-21	Endring i %
Innbyggere i alt	2 085	2 060	2 030	-30	-1,46 %
Innbyggere 0-1 år	36	29	40	11	37,93 %
Innbyggere 2-5 år	84	83	76	-7	-8,43 %
Innbyggere 6-15 år	252	248	233	-15	-6,05 %
Innbyggere 16-22 år	199	194	187	-7	-3,61 %
Innbyggere 23-66 år	1 057	1 046	1 027	-19	-1,82 %
Innbyggere 67-79 år	317	307	313	6	1,95 %
Innbyggere 80-89 år	118	127	128	1	0,79 %
Innbyggere 90 år og over	22	26	26	0	0,00 %

Innbyggertilskudd:

Innbyggertilskuddet gis som en fast sum i kroner pr innbygger. For 2021 er denne for Snåsa beregnet til å bli kr 26.134,- . Overføringen skjer med bakgrunn i folketallet 01.07.20 og er på 53 millioner for 2022. Nedgangen i folketall fra året før utgjør 784.000 kroner i innbyggertilskuddet. Endringer i folketall påvirker også andre overføring tilknyttet rammetilskuddsordningen, samt overføringen av skatteinntekter.

Utgiftsutjevning:

I Snåsa er det betydelig nedgang i mange aldergrupper der landet for øvrig har vekst eller mindre nedgang. Spesielt gjelder dette barnehagebarn over 2 år og barne- og ungdomsgruppen 6-18 år, mens det er økning i gruppene til litt eldre barn i grunnskolealder og for innbyggere 80+.

Størst negativt utslag for Snåsa gir nedgangen i gruppen 2 til 5 år og i gruppen 6-15 år. Kommunen har med andre ord mindre barnekull enn det som er normtallet for befolkningen ellers. For gruppen eldre er utviklingen motsatt, og dette gir naturlig legitimitet til at så vidt stor andel av kommunens budsjetter brukes her. Det er også en betydelig vekst i gruppen psykisk utviklingshemmede over 16 år. Samlet utgiftsdekking er beregnet til 27,8 millioner i 2022, mot 27,1 i 2021. Det er viktig å merke seg at kommunen får trekk i inntektsutjevningen i forhold til privat skole med vel 5,7 millioner eller vel 24 tusen kroner pr innbygger i gruppen 6-15 år.

	HELE LANDET		SNÅSA			Bruk av folketall 1.7.2021		
	Vekt	Antall	Antall	Utgifts- behovs- indeks	Pst. utslag	Tillegg/ fradrag i utgiftsutj		Endring fra foregående år
						kr per innb	1000 kr	1000 kr
0-1 år	0,0057	108 843	40	0,9779	-0,01 %	-7	-15	183,5
2-5 år	0,1355	232 622	76	0,8694	-1,77 %	-1 046	-2 122	-739,8
6-15 år	0,2632	639 962	233	0,9688	-0,82 %	-485	-984	-1 253,3
16-22 år	0,0236	451 409	187	1,1023	0,24 %	143	290	-24,1
23-66 år	0,1051	3 106 418	1 027	0,8797	-1,26 %	-747	-1 516	-77,5
67-79 år	0,0570	623 431	313	1,3360	1,92 %	1 131	2 297	158,1
80-89 år	0,0775	192 104	128	1,7730	5,99 %	3 539	7 184	320,3
over 90 år	0,0389	47 036	26	1,4709	1,83 %	1 082	2 197	13,7
Basistillegg	0,0159	275	1,0000	9,6895	13,82 %	8 162	16 568	785,4
Sone	0,0100	21 146 080	11 391	1,4334	0,43 %	256	520	-3,3
Nabo	0,0100	9 629 999	6 078	1,6796	0,68 %	401	815	-42,2
Landbrukskrite	0,0021	1	0,0028	7,4800	1,36 %	804	1 632	50,4
Innvandrere 6-	0,0070	49 484	22	1,1830	0,13 %	76	154	-105,7
Flyktninger uta	0,0082	163 698	11	0,1788	-0,67 %	-398	-807	-31,3
Dødlighet	0,0459	40 469	16	1,0521	0,24 %	141	287	119,2
Barn 0-15 med	0,0186	110 975	31	0,7433	-0,48 %	-282	-572	-330,7
Lavinntekt	0,0117	286 977	78	0,7233	-0,32 %	-191	-388	-206,0
Uføre 18-49 år	0,0063	119 344	52	1,1594	0,10 %	59	120	10,9
Opphopningsi	0,0093	169	0,0189	0,2977	-0,65 %	-386	-783	-81,1
Aleneboende	0,0189	502 421	154	0,8156	-0,35 %	-206	-418	53,6
PU over 16 år	0,0491	19 939	17	2,2688	6,23 %	3 680	7 470	1 005,6
Ikke-gifte 67 år	0,0459	377 824	196	1,3804	1,75 %	1 031	2 094	370,6
Barn 1 år uten	0,0165	38 895	14	0,9407	-0,10 %	-58	-117	571,6
Innbyggere me	0,0181	1 496 396	457	0,8127	-0,34 %	-200	-407	1,9
1 Kostnadsind	1,0000			1,27933	27,93 %	16 501	33 496	750
(Tillegg/trekk kr pr innb.)						Alle tall i 1000 kr		
2 Tillegg/trekk (omfordeling) for kommunen i 1000 kr						33 496		
3 Nto.virkn. statl/priv. skoler						<u>-5 705</u>		
4 Sum utgiftsutj. mm (2+3)						<u>27 792</u>		
Gjennomsnittlig beregnet utgiftsbehov i kr pr innbygger:						59 073		

5.5. Skjønnsmidler

Kommunal- og regionaldepartementet betaler hvert år ut skjønnsmidler til fylkene. Skjønnsmidlene er en del av de statlige overføringene til kommunesektoren. Det er Statsforvalteren som betaler ut skjønnsmidlene til den enkelte kommune. Når midlene skal fordeles, skal Statsforvalteren ta hensyn til spesielle utfordringer i kommunene. For Trøndelag utgjør skjønnsmidlene 98 millioner, der 69,2 millioner allerede nå er fordelt.

- Snåsa kommune har ikke fått tildelt ordinære skjønnsmidler for 2022
- Statsforvalteren har holdt tilbake vel 28,8 millioner for senere tildeling.

Med bakgrunn i tidligere erfaringer og på tross av årlige henvendelser viser det seg at Statsforvalteren velger å ikke prioritere Snåsa kommune. Snåsa vil fortsette å søke, men vi ser derfor helt bort fra denne posten i den videre budsjetteringen.

5.6 Skatt på inntekt og formue (og inntektsutjevning)

Skatt og formue fra kommunes innbyggere utgjør den andre hoveddelen av kommunens frie inntekter. Størrelsen på denne er avhengig av det kommunale skatte-øret, samt skatteinngangen.

Beregning av skatteinngangen baserer seg på dagens forutsetninger, slik at endringer i disse vil kunne medføre avvik. For 2022 er skatteinntektene beregnet å bli vel 48 millioner kroner. Dette er en nedgang på ca. 850 tusen fra 2021, eller -1,74 %.

Snåsa kommune har tradisjonelt sett lav skatteinngang pr. innbygger, noe som sier noe om næringslivet og lønnsnivået i kommunen. Kommunen har også relativt lite naturressursskatt. Skatteinngangen måles i forhold til en landsnormal som settes til 100% og for å jevne ut ulikheter mellom kommuner gir avvik trekk eller tillegg i form av inntektsutjevning. Forventet skatteinngang i Snåsa er på kr 23.691,- pr innbygger noe som er ca. 68 % av normalen (snittet for landet). Kompensasjonen for Snåsa for 2022 er på kr 8.911,- som gir en samlet inntektskompensasjon med 18 millioner kroner.

5.7. Rammetilskudd og skatteinntekter

For Snåsa kommune kan konsekvensene av statsbudsjettet oppsummeres i følgende tabell basert på KS sin prognosemodell og «grønt hefte»:

SNÅSA		
	PROGNOSE	
1000 kr	2021	2022
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb.)	51 008	53 051
Utgiftsutjevning	27 126	27 792
Overgangsordninger (INGAR fra 2009)	-78	-98
Saker med særskilt fordeling	522	82
Nord-Norge tilskudd/Namdalstilskudd	3 839	3 822
Ordinært skjønn.	0	0
Småbykommunetilskudd	6 034	6 034
Korona + div salderinger i året	3 259	0
Sum rammetilskudd ekskl. inntektsutjevning	91 711	90 683
Netto inntektsutjevning	18 362	18 081
Sum rammetilskudd	110 093	108 764
Skatt på formue og inntekt	48 920	48 071
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)	159 000	156 800

5.8. Eiendomsskatt

Inntekter fra eiendomsskatten er kommet under press de siste åra. Dette skyldes i hovedsak endringer i lovverket som medfører at både skattegrunnlaget og skattesatsen blir redusert, og flere kommuner velger å foreta omtaksering der dette er mulig, eller alternativt velger annen verdsettingsmetoder som gir et mer oppdatert bilde for eiendommene i kommunen. Snåsa kommune valgte også å se på slike alternativer i 2021, og valgte da å gå over til å bruke skatteetatens verdsetting for eiendommer der slik verdsetting foreligger. Det har gjennom dette arbeidet vist seg at verdisettingen som ble gjort i den kommunale takseringen ble satt svært lavt, og at boligverdiene fastsatt av Skatteetaten ofte var betydelig høyere. Ikke ulikt med de erfaringene andre kommuner har gjort seg er det en del feil i materialet fra Skatteetaten, men bruken nå i 2021 har nok medført at innbyggerne er blitt seg mer bevisst disse sammenhengene. Endringene i verdsetting medførte at samlet skattenivå nå er relativt likt med utgangspunktet fra 2019. Av endringer ellers er kommunen nå inne i sitt tredje år knyttet til nedtrappingen over sju år av skattlegging på verker og bruk. Siden gruppen utgjør lite av skattegrunnlaget i Snåsa, medfører endringene ikke betydelige kronebeløp. Inntekter fra kraftanlegg forventes å være på samme nivå som i 2021.

Eiendomsskatten utskrives som i 2021 med en sats på 4 promille for bolig og fritidseiendom og 7 promille for de resterende grupperingen. Selve utskrivningen fremmes som egen sak for politisk behandling.

	Beløp
Skatt på bolig og fritideiendomemr	3 400 000
Eiendomsskatt annen eiendom	5 100 000
Samlet eiendomsskatt	8 500 000

5.9. Sammendrag frie inntekter

Dersom innbyggertallet lar seg stabiliseres på dagens nivå, vil utviklingen i frie inntekter være relativt stabil. I motsatt fall vil inntektene fra staten få en negativ utvikling, og det vil bli stadig større utfordringer for å finansiere kommunes oppgaver. Det er da veldig gledelig at fødselstallene både for 2020 og 2021 går i riktig retning, men kommunen vil nok i tillegg være avhengig av netto tilflytting for å beholde, eller aller helst øke antall innbyggere.

Tall i 1000 kroner	2020	B -2021	B-2022	B-2023	B-2024	B-2025
Generelle driftsinntekter						
Skatt på inntekt og formue	-45 032	-45 827	-48 071	-48 071	-48 071	-48 071
Ordinært rammetilskudd	-108 274	-106 900	-108 764	-109 036	-109 029	-109 143
Skatt på eiendom	-8 180	-6 748	-8 500	-8 500	-8 600	-8 600
Andre direkte eller indirekte skatter	-1 135	-980	-980	-980	-980	-980
Andre generelle driftsinntekter	0	0	0	0	0	0
Sum generelle driftsinntekter	-162 620	-160 455	-166 315	-166 587	-166 680	-166 794

6. FINANSINNTEKTER OG FINANSUTGIFTER

Finanskostnader knyttet til økt lånegjeld vil legge beslag på en større andel av kommunens inntekter i tiden fremover. Økt lånegjeld medfører også at konsekvensene av en økning i renten blir betydelig mer merkbar. Veksten i lånegjeld kommer som en følge av høgt investeringsnivå de siste årene, og det vil derfor være av stor betydning at dette nivået normaliseres slik at veksten i lånegjelden ikke fortsetter.

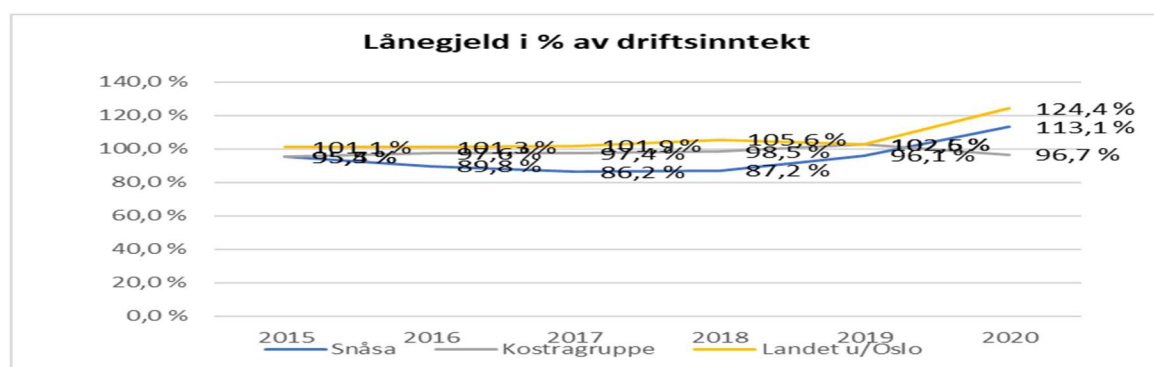
6.1. Forutsetninger

- Forutsetning om svakt stigende rente, opp mot 1,1 % i løpet av planperioden.
- Etter hvert en reduksjon av samlet lånegjelden til et nivå som ikke overstiger måltallet på 105 % av årlige driftsinntekter.
- Fortsatt tilstrekkelig likviditet til å unngå bruk av driftskreditt.
- Låneavdrag etter minimumsmetoden er hovedregel, men lav lavere rente og eventuelle tilskudd kan reguleres som ekstraordinære avdrag.

6.2. Langsiktig lånegjeld

Etter en lang periode med stabilt nivå på lånegjeld, har denne vokst betydelig gjennom 2019 og 2020. Det forventes nå at lånegjeld ved utgangen av kommunes lånegjeld ved utgangen av 2021 vil ligge på om lag 280 millioner kroner, noe som da utgjør ca. 115 % av forventede driftsinntekter i år. Tilsvarende tall var ved årsskifte på 113 %. Dette vil ikke være et ønsket gjeldsnivå over tid, og det er viktig at store nye store investeringsprosjekter vurderes nøye. Rentenivået er nå lavt, men en del gamle fastrenter holder igjen kommunes portefølgerente noe. Ved rapportering for 2. tertial 2021 var gjennomsnittlig lånerente for kommunes portefølge på 1,4% og forutsetningene i økonomiplanen er at denne ikke kommer over et nivå på over 2,5 % i planperioden. Forventet rentekostnad med dagens gjeld vil dermed være på mellom 5 og 5,3 millioner og avviker derfor ikke fra det man forventet i dagens økonomiplan. Ønsket reduksjon i lånegjeld utover i perioden vil kunne holde kostnadene relativt stabile, selv om rentenivået øker noe.

Fig. Lånegjeld relatert til regnskap pr 31.12.2020

I samlet gjeld er det også en mindre gjeldspost knyttet til selvkostområdet, der finansieringen i sin helhet skjer gjennom fakturert pris til brukerne. Både avdragsberegning og rentegodtgjørelsen til denne gjeldsposten skjer ut fra selvkostforskrift, og likviditetsmessig kunne avvike betydelig i forhold til kommunes faktiske lån og avdragsbetingelser. Det

foretas derfor ingen egne beregninger for denne delen knyttet til finansområdet. Det er i samtidig en del gjeld der kommunen mottar investeringskompensasjon fra Husbanken. Her blir renteberegningen gjort mye likt de som er tilfelle innenfor selvkost, og godtgjørelsen svinger da i takt med endringer i flytende NIBOR renter. For Snåsa gjelder disse refusjonene eldre investeringer i skolebygg, basseng, sykeheim og omsorgsboliger. Slik investeringskompensasjon utgjorde for 2020 vel en halv million kroner, for 2021 vil denne være betydelig redusert som følge av fall i rente.

6.3. Sammendrag finansområdet 2022 – 2025

Den budsjetterte renteøkningen fra 2020 til 2021 er avlyst, men styringsrenten ble hevet noe mot slutten av året. Renten på nye lån var i 2021 på godt under 1%, samtidig som at nye fastrentelån er etablert på tilsvarende nivå. Det meste av de nye investeringene er bygninger med lang nedskrivningstid, og avdragene fordeler seg deretter. Utbetalte tilskudd er brukt til ekstra innbetaling av avdrag, men nye lån har gjort at samlet lånegjeld har steget noe. Alt i alt ser det ut som om prognosene fra dages økonomiplan står seg fortsatt, slik at denne kan videreføres også for 2025.

7. Tilgang og fordeling av midler

7.1. Bevilgningsoversikt drift

Bevilgningsoversikt drift - Budsjett 2022 - øk.plan 2022-2025						
	Regnskap	Budsjett	ØKONOMIPLANPERIODE			
Tall i 1000 kroner	2020	B -2021	B-2022	B-2023	B-2024	B-2025
Generelle driftsinntekter						
Skatt på inntekt og formue	-45 032	-45 827	-48 071	-48 071	-48 071	-48 071
Ordinært rammetilskudd	-108 274	-106 900	-108 764	-109 036	-109 029	-109 143
Skatt på eiendom	-8 180	-6 748	-8 500	-8 500	-8 600	-8 600
Andre direkte eller indirekte skatter	-1 135	-980	-980	-980	-980	-980
Andre generelle driftsinntekter	0	0	0	0	0	0
Sum generelle driftsinntekter	-162 621	-160 455	-166 315	-166 587	-166 680	-166 794
Sum bevilgninger fordelt til drift	147 700	148 455	155 991	154 434	154 034	154 034
Korr fondsbudsjett med videre i nettobevilg.	0	413	0	0	0	0
Avskrivninger	11 095	10 190	10 190	10 190	10 190	10 190
Sum netto driftsutgifter	158 795	159 058	166 181	164 624	164 224	164 224
Brutto driftsresultat	-3 827	-1 397	-134	-1 963	-2 456	-2 570
Finans						
Renteinntekter og utbytte	-2 251	-386	-386	-386	-386	-386
Gevinst og tap ved finansielle instrumente	216	0	0	0	0	0
Renteutgifter, provisjoner og andre finans	4 722	5 300	5 300	5 300	5 300	5 300
Mottatte avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	9 428	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
Utlån	0					
Netto finansinntekter	12 115	13 914	13 914	13 914	13 914	13 914
Motpost avskrivning	-11 095	-10 190	-10 190	-10 190	-10 190	-10 190
Netto driftsresultat	-2 807	2 327	3 590	1 761	1 268	1 154
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Netto avsetning eller bruk av bunde fond	741	-413	-388	0	0	0
Netto avsetning eller bruk av disposisjons	10 734	-1 914	-3 202	-1 761	-1 268	-1 154
Bruk av tidligere års mindreforbruk	-8 668	0	0	0	0	0
Sum til inndekking senere år	0	0	0	0	0	0

7.2. Utviklingen i netto driftsresultat 2022-2025

Forventet driftsresultat basert på kommunedirektørens forslag til driftsbudsjett 2022 og for økonomiplan 2022-25 er en kommune i driftsmessig balanse. Marginen mellom inntekter og utgifter skal da også dekke renter og avdrag, og da helst også gi et lite overskudd.

En betydelig endringsprosess i 2019 gjorde at kommunen fikk bedre balanse mellom inntekter og utgifter, men marginen var mindre enn tidligere. Frigjorte midler gjennom innsparingsrunder var også helt nødvendig for å kunne klare å betjene kostnadene knyttet til økt lånegjeld. Når kommunen samtidig får stagnasjon i inntekter som følge av reduksjon i folketall må det brukes av oppsparte midler for å oppnå et visst handlingsrom. En del av disse midlene er da også avsatt med en slik hensikt at kostnader på disse spesifikke områdene ikke skal belastes dagens drift, men dekkes av tidligere forskuddsbetalte inntekter. Midlene til bruk i forbindelse med integreringsarbeid er et slikt område. Her var det i forbindelse med regnskap for 2020 også bevilget bruk av midler, men ny regler for kommunal regnskapsføring gjorde at bevilgningen ikke ble nyttbar. Tilsvarende budsjettering er også gjort for 2021, der denne bevilgningen er på knappe 2 millioner kroner. Tilsvarende tall for 2022 vil være på om lag 2,5 millioner kroner. Størrelsen på disse midlene var vel 6 millioner ved inngangen til 2021, og det er derfor forventet at denne finansieringen er uproblematisk.

Resultatet av denne utviklingen er at det fastsatte målet om ønsket driftsresultat på 1,5 % blir vanskelig å oppnå. Kommunen er nok på riktig vei, men veien mot mål blir lengre som tiden går

8. DRIFTSBUDSJETT 2022 – 2025

8.1. Forutsetninger

Ved vurdering av kostnadsutviklingen i driftsbudsjettet har en lagt følgende forutsetninger til grunn:

Lønnsvekst: 3,2% (årslønnsvekst inklusive direkte virkning på arbeidsgiveravgift og pensjon som følge av endring i lønn).

Pensjon: Noe lavere kostnad i 2022 i forhold til satser fra 2021

Prisvekst: Det kompenseres i liten grad for prisevekt ut over lønn

Driftsinntekter: Priser justeres på bakgrunn av konsumprisindeks, justert for lokale forhold

Prisvekst overførte kostnader og inntekter: Samarbeidsløsninger med andre kommuner er så langt det er mulig justert ned med 3%

Deflator: 2,5%

Kostnader knyttet til lønnsoppgjør 2022 er samlet i rammen til ansvar 200 Personal.

8.1.1 Prisvekst

Det er i utgangspunktet budsjettet med faste priser.

8.1.2 Lønnsvekst

Når det gjelder kostnadsøkninger som følge av årslønnsveksten dekkes denne av en sentralt plassert post som fordeles via budsjettregulering om høsten. Lønnsoppgjøret slår ofte svært ulikt ut i organisasjonen etter hvordan innretningen i oppgjøret blir og kan påvirke rammefordelingen mellom virksomhetene på en utilsiktet måte. Fordeling av en sentral felles pott motvirker dette. For justering av lønnsoppgjørvirkningen i 2022 ligger 2,86 millioner kroner plassert i rammen til ansvar 200 Personal. Posten skal også dekke økning i

pensjonskostnader og arbeidsgiveravgift som følge av vekst i lønn, og fordeles i budsjettåret etter at lønnsoppgjørene er avsluttet høsten 2022.

8.1.3 Kommunale avgifter og gebyrer

Brukerbetalinger som ikke er regulert av eksternt lovverk eller forskrifter økes i utgangspunktet tilsvarende lønns- og prisveksten. For komplekse områder, og områder med større prisendringer som følge av manglende reguleringer over flere år, vil det bli fremmet egne saker i forbindelse med budsjettbehandlingen. I den enkelte tjenestes årsplan fremkommer også forutsetningene som er lagt til grunn når det gjelder inntekter. For selvkostområdet er følgende endringer i pris lagt til grunn (forutsatt full kostnadsdekning):

VAR – området:

Gebyrsatsene fastsettes med bakgrunn i regelverk for selvkost, for renovasjon og feiing er beregningene gjort av vår leverandør av tjenestene; Steinkjer kommune. For feiing og tilsyn kjøpes tjenestene fra et interkommunalt brannvesen.

8.2. Kostnadsreduserende tiltak

Det ble i forbindelse med budsjett 2019 vedtatt en rekke kostnadsreduserende tiltak med virkning både for budsjett og videre i planperioden. Alle disse, med unntak av privatisering av private veier, er nå gjennomført. Dette tiltaket sammen med en del nye foreslås vurdert i forbindelse med budsjettbehandling 2022. Avviklingen av enhet for Integrering vil neste år være i en slutfase.

Av andre innsparingsmuligheter har kommunedirektøren gjort følgende vurderinger:

8.2.1 Privatisering av kommunale veier:

Tiltaket ble vedtatt gjennomført i forbindelse med budsjettbehandling 2019, med virkning fra 2020. Den vedtatte innsparingen var på kr 335.000,- men tiltaket kom ikke i gang som forutsatt i 2020 og ble da også tatt ut fra budsjettet i forbindelse med regulering i 2021. Det er i mellomtiden foretatt betydelige opprustninger på enkelte veistrekninger, noe som skulle tilsi at en gjennomføring i 2022 burde kunne la seg gjennomføre. Det forutsettes at tiltaket gjennomføres i tett dialog med oppsitterne langs de aktuelle veistrekningene. Prognose for innsparinger: Innsparingen vil komme som reduksjon i netto budsjetttramme for ansvar 700 Utvikling innenfor virksomhetsområde kommunale veier.

8.2.2 Avvikling av midlertidig forsterkning kommunalt NAV

I forbindelse med ekstra ressursbehov knyttet til den kommunale virksomheten innenfor nav ble det i forbindelse med regulering av budsjett for 2017 vedtatt en styrking med 0,5 årsverk, knyttet til behov for økt veiledningskapasitet og oppfølging av bosatte flyktninger. Ordningen var en treårig prøveordning fra høsten 2017, der finansieringen primært skulle skje i form av reduserte stønadutbetaling. Det ble relativt tidlig i 2018 klart at målsettingen knyttet til finansiering ikke var realistisk, men tiltaket ble oppfattet å gi et godt bidrag til integreringsarbeidet slik at ordinær finansiering ble regulert på plass både for 2019 og 2020. Aktiviteten er i sin helhet levert som et tjenestekjøp fra Steinkjer kommune gjennom interkommunalt samarbeid – NAV Inn-Trøndelag.

Situasjonen i dag er at brukergruppen er betydelig redusert, men at omstruktureringen i VI enheten har skapt et midlertidig behov som denne ressursen kan bidra til å dekke. Ordningen blir videreført ut 2021, og blir så avviklet. Reduserte kostnader for 2022 blir dermed finansieringen av 0,5 årsverk i 2022 innenfor ansvarsområde 550 Familiesentralen. Dette gir en fast kostnadsreduksjon tilsvarende 0,5 årsverk for resten av planperioden.

8.2.3 Reduksjon i energikostnader Snåsa skole/Snåsa samfunnshus

Ny varmeløsning for Snåsa skole har stått på investeringsbudsjett i flere år. Nå er valg av løsning gjort og denne kom som en leveranse av en tjeneste – «varme på vegg». Investeringen blir derfor betydelig mindre enn forutsatt, og løsningen skal være på plass i løpet av 1. halvår 2022. Ny løsning for oppvarming bør medføre betydelig reduksjon i fyringskostnader, men løsningen kom noe senere på plass enn det som var lagt til grunn i inneværende økonomiplan. Det forventes at løsningen er på plass og er i gang i løpet av sommeren 2022. Det forutsettes nå at innsparing i energikostnader fra høsten 2022 også dekker inn oppvarmingen av ny idrettshall. Innsparte kostnader med helårseffekt fra 2023 forutsettes å dekke kapitalkostnaden på kommunes investeringer i tilknytning til anlegget, samt at en eventuell rest beholdes innenfor ansvarsområdet til styrking av vedlikeholdsbudsjettet for kommunale bygg.

8.2.3 Kostnadsreducerende tiltak skoledrift Snåsa skole

Som innledningen til budsjettet viser er det en forventning om at demografisk endring av kommunens befolkning vil medføre reduserte behov innen oppvekstsektoren. Snåsa skole har også i samråd med kommunedirektøren foretatt nøye vurdering i forhold til å tilpasse nivået på skoledriften relatert til nedgang i elevtallet fra høsten 2021. Kommunedirektøren er tilfreds med arbeidet som er gjort, men ser også at det i arbeidet videre blir behov for å holde oppe trykket for en kontinuerlig tilpasning og effektivisering av skoledrifta. Målet for reduksjon ble i budsjett 2021 satt til kr 200.000 og forutsetningen var at dette ble økt videre til kr 500.000 i 2022. Stort inntektsbortfall knyttet til refusjoner for skoleelever i fosterheim har gjort at denne planen vanskelig kan gjennomføres.

Kommunedirektøren legger ikke inn kostnadsreduksjon i rammen til Snåsa skole for 2022. I rammen fra 2023 gjøres derimot et fradrag på kr 200.000,- . Dette videreføres ut planperioden

8.2.4 Kostnadsreducerende tiltak Snåsa barnehage

Tilsvarende som innenfor skole, ble det i budsjett 2021 lagt til grunn at reduksjon i barnetall burde kunne gi muligheter for innsparing, i størrelsesorden kr. 250.000,-. Dette har vist seg vanskelig å gjennomføre, og årsaken til dette er litt todelt. Økt barnetall innen småbarngruppen 0-2 år, medfører at antallet plasser ikke reduseres likt med antall barn. Nye småbarn gir derfor med andre ord nesten like mange plasser som tidligere. I tillegg er det i løpet av 2021 kommet inn noen nye barn med store behov som igjen gir utslag i form av styrket drift. Situasjonen medfører at nettobudsjett for barnehage ikke lar seg redusere som forutsatt, og at det heller må justeres opp betydelig. Snåsa kommune har fortsatt en relativt kostbar barnehagedrift, og det er viktig at langsiktig arbeid for å effektivisere fortsetter selv om innsparingstiltaket som ble skissert i 2021 ikke lar seg gjennomføre slik som fullt ut forutsatt. Tjenesten har i framlagt konsekvensjustert budsjett kommet vel 3 millioner eller 32% over forventet ramme i inneværende økonomiplan. Kommunedirektøren har forståelse for utfordringene som er skissert, men ser også klart behovet for å få kostnadene ved barnehagedriften ned. Kommunedirektøren ønsker å utfordre enheten i forhold til å begrense kostnadsveksten og legger med bakgrunn i dette inn et nedtrekk på kr 500.000,- i forhold til konsekvensjustert budsjett fremmet fra enheten. Barnehagen legger frem en evaluering knyttet

til kostnadsnivå og bemanning innen utgangen av 1. halvår 2022. **Tiltaket er innarbeidet i kommunedirektørens forslag til budsjett 2022 og økonomiplan 2022-25.**

8.3. Nye tiltak

Det er lite handlingsrom for nye tiltak i driftsbudsjettet for 2022 og i økonomiplan 2022 – 2025, og det er heller ikke lagt inn nye tiltak ut over det som gjelder kostnader til kommunevalg.

8.3.1 Politisk -Valg (kommune og stortingsvalg)

Det er som kjent nytt kommunevalg høsten 2023 og stortingsvalg i 2025. Arbeidet med valget medfører en del kostnader knyttet til kommunenes arbeid med avviklingen av selve valget, og opptelling av stemmesedler. Budsjett 2023 og 2025 er framlagt med kr 200.000 til dette formålet. Tiltaket inngår i nettoramme til ansvar 110 Politisk under funksjon 1009 Valg. **Tiltaket er innarbeidet i kommunedirektørens forslag økonomiplan med de kostnader som er beskrevet.**

8.3.2 Sentraladministrasjonen – MOT (Samfunns-MOT)

I forbindelse med budsjettprosessen 2019 ble det besluttet at ordningen i tilknytning til MOT på Snåsa skole skulle fases ut, samt at det ble satt i gang arbeid for å se på tverrsektorielle lokale arbeidsmetoder for å ivareta oppvekstmiljøet for barn og unge – «Snåsamodellen». Resultatet fra denne prosessen ble at den nyutviklede «Snåsamodellen» ble supplert med en gjeninnføring av MOT, men nå i litt mer omfattende målestokk. MOT skulle nå inngå i alle ledd i organisasjonen Snåsa kommune, og samtidig også omhandle private skoler- og barnehager, samt frivillige lag og foreninger og Snåsasamfunnet for øvrig. Denne satsningen medførte at det ble behov for en ny uavhengig ressurs for å kunne koordinere denne utvidede satsningen. Siden satsningen er ny, og kommunen har lite erfaringsgrunnlag i forhold hva dette arbeidet fører med seg har kommunedirektøren hatt vanske med å fastsette eksakt stillingsstørrelse, og her må nok veien bli til mens man går. Saken er heller ikke ferdig drøftet med ansatte og tillitsvalgte, og det er derfor i budsjettet for 2022 tatt høyde for at en stillingsressurs på mellom 30 og 50%, med noe tillegg for lisenser, kontorhold, møtevirksomhet, samt kurs og lignende. Erfaringene kommunen får i 2022 vil da kunne danne grunnlag for å fastsette videre budsjett utover i planperioden, uten at virksomheten nå låses fast til en eksakt ressursramme. Samlet ressurs for 2022 er beregnet til kr 400.000,- **Tiltaket er innarbeidet i kommunedirektørens budsjettforslag for 2022, og økonomiplan 2022-25. Tiltaket gjennomgås i forhold til ressursbehov i forkant av budsjettbehandling 2023.**

8.3.3 Pleie og omsorgstjenesten - Demenskoordinator

Pleie og omsorgsenheten har i flere år prøvd ut ulike ordninger med demenskoordinator. Stort sett har dette vært en ansatt med et særskilt engasjement for faget som har hatt rollen innbakt i egen stilling, og brukt at tiden innenfor ordinær arbeidstid til å ivareta oppgavene. Enheten ser imidlertid at det er krevende å rekruttere til slike ansvarsområder, og tror det kan ha sammenheng med at det ikke er tilstrekkelig ressurser til oppfølging. Tjenesten har derfor det siste året hatt et midlertidig engasjement i 40% stilling som har vært finansiert med tilskuddsmidler. Funksjonen har vært svært velfungerende, og både enheten, samarbeidende parter, samt pasienter og deres pårørende har opplevd dette som en veldig bra ordning. Enheten ønsker å videreføre tiltaket som gir en gevinst i form av at pasienter og pårørende opprettholder en god livskvalitet i egen heim lengre. Det kan være tilskuddsmidler å søke på for å få dekt opp utgiftene til denne stillingen fremover også, men dette vil være uforutsigbart

for den som skal inneha funksjonen. Eventuelle tilskudd får tas som en bonus. Tiltaket har en netto utgiftsramme knyttet til lønnsressurs med kr 280.000,-

Tiltaket innarbeides som en forsøksordning på to år i kommunedirektørens sitt forslag til budsjett og økonomiplan.

8.3.4 Pleie og omsorgstjenesten – Prosjekt «Ny turnusordning»

Begrensede ressurser og nye behov skaper en kontinuerlig behov for endring og tilpasning. Pleie og omsorg har derfor behov for å se på alternative turnusordninger for å møte nye utfordringene. Tjenesten foreslår derfor som et tiltak at det bevilges ressurser til en prosjektleder frem mot høsten 2022. Prosjektleder vil få ansvaret med å innhente opplysninger om de ulike turnusordningene, høste erfaringer fra andre kommuner, involvere ansatte og tillitsvalgte og verneombud., Det forutsees at dette gjennomføres så raskt som praktisk mulig med egnet bemanning innenfor en kostnad på kr 100.000,-

Tiltaket er innarbeidet i kommunedirektørens forslag til budsjett 2022.

8.3.5 Familiesentrene - ny 60% stilling som legesekretær.

Kommunedirektøren har i forbindelse med gjennomgang av budsjettarbeidet for 2022 fått sterke signaler fra leder i Familiesentralen om stort arbeidspress på legekontoet, med ønsker om en stillingsutvidelse i form av ny 60% stillingshjemmel som legesekretær. Kostnadene ved tiltaket er skissert til å være kr 459.000,- pr år. Tiltaket har vært midlertidig gjennomført i forbindelse med koronasituasjonen i 2020 og 2021. Det er ikke fremmet forslag for inndekking av tiltaket innenfor tjenesteområdet, og kommunedirektøren finner ikke økonomisk handlingsrom for å kunne gjennomføre en slik utvidelse. Dagens midlertidige ordning ble etablert med bakgrunn i den spesielle situasjonen pandemien medførte, og ble finansiert gjennom de ekstra midlene kommunen mottok i den forbindelse. **Tiltaket er ikke innarbeidet i kommunedirektørens forslag til budsjett 2022.**

8.3.6 Familiesentrene - ny 40% stilling som kommunalt ansatt fysioterapeut.

Fysioterapitjenesten ble redusert med 40 % i 2019, dette medfører at ergoterapeuten nå utfører fysioterapioppgaver, noe som reduserer kapasiteten i egen tjeneste. Kommunen får fastlønnstilskudd for kommunal fysioterapeut som utgjør kr 217 800 per 1/1 stilling. For 40 % stilling vil tilskuddet utgjøre 87.000,- mens lønnsutgiftene blir på vel 250. 000,- I tillegg kan kommunal fysioterapeut kreve refusjoner slik at det tilkommer inntjening på stillingen. Dette betyr at stillingen i stor grad betaler seg selv og nettokostnaden for kommunen settes således til kr 80.000,- **Tiltaket er innarbeidet i kommunedirektøren sitt forslag til budsjett slik det fremgår i beskrivelsen.**

8.3.8 Familiesentralen - Oppstart Helseplattformen

Oppstart av helseplattformen var tidfestet til 2021. Det ble også i forhold til arbeidet med klargjøring bevilget midler på ansvarsområdet 550 Familiesentralen økning med kr 50.000,- i netto utgiftsramme. Tiltaket kom ikke i gang i 2021, og usikkerheten rundt innføringstid, og ikke minst kostnader er større enn noen gang. Det er derfor ikke bevilget nye midler før mer rundt dette tiltaket blir klarlagt. **Tiltaket er ikke lagt inn i kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan.**

8.3.9 Utviklingsenheten – økt planressurs i 100% stilling

Det har i perioden 2019-2021 vist seg at bemanningen innen Utviklingsenheten har vært under kontinuerlig press, noe som har ført utfordringer både i forhold til daglige oppgaver knyttet til saksbehandling, og samtidig store utfordringer knyttet til å delta i strategisk

planlegging knyttet til utvikling innenfor tilhørende områder. Utviklingsenheten fikk derfor klarsignal fra kommunedirektøren for å starte prosessen med rekruttering av planressurs allerede i 2021, og det ser nå ut til at denne vil være på plass innen 1. februar 2022. Netto budsjettramme styrkes derfor med nødvendige lønnsmidler med tilhørende kontorholds utgifter på til sammen kr 700.000,-

Tiltaket er innarbeidet i kommunedirektøren sitt forslag for budsjett og økonomiplan.

8.3.10 Ny taksering knyttet til eiendomsskatt

Som det innledningsvis er påpekt, ble det fra 2021 lagt til grunn verdivurdering fra skatteetaten på de eiendommene der slik verdsetting eksisterte. For fritidseiendommer og næringseiendommer foreligger det jo ikke slik verdsetting, slik at her må kommunens taksering fra 2013 fortsatt benyttes. Denne takseringen har en varighet på ti år, og denne eiendomsmassen er derfor nå snart klar for retaksering. Det vil i den forbindelse bli innhentet priser fra aktuelle firma, og prosjektet er tenkt gjennomført i løpet av perioden 2022-23. Snåsa kommuner samarbeider gjennom felles innkjøpsordning med våre nabokommuner på Innherred, og flere av disse skal få utført tilsvarende arbeid i samme periode. Alt ligger derfor til rette for å få et godt tilbud på denne jobben som forutsettes å være selvfinansierende. Tiltaket legges ikke inn i økonomiplanen og det vil bli fremmet egen regulerings sak når det er avklart hvor omfattende, og til hvilken pris dette arbeidet måtte medføre. **Tiltaket er ikke innarbeidet i kommunedirektøren sitt forslag til budsjett og økonomiplan.**

8.4. Budsjettrammer 2022 per ansvar

Med endringer knyttet til regulering av økte kostnader, samt innarbeiding av tiltak og hensyntatt tidligere vedtak fremmer kommunedirektøren følgende forslag om tildeling av budsjettrammer for stabene og tjenestene for perioden 2022 – 2025

Tall i 1000 kroner	Regnska	Budsjett	ØKONOMIPLANPERIODE			
	2020	2021	B-2022	B-2023	B-2024	B-2025
Fordeling på ANSVAR						
Netto disposisjoner bunde fond	-741					
Politisk virksomhet	2 504	2 916	2 686	2 886	2 686	2 886
Sentraladministrasjonen	5 590	5 614	5 758	5 758	5 758	5 758
Enheten VI (flyktn.tjenesten)	-1 266	192	1 057	0	0	0
Personal og organisasjon	4 417	8 911	8 116	8 116	8 116	8 116
Sørsamisk språk og kultur	0	0	0	0	0	0
Plan og økonomi	13 968	13 337	13 933	13 933	13 933	13 933
Snåsa skole	20 509	20 669	20 577	20 377	20 177	19 977
Samisk enhet	1 697	1 556	1 556	1 556	1 556	1 556
Snåsa barnehage	9 496	9 326	12 325	11 825	11 825	11 825
Pleie og omsorgstjenesten	50 348	48 574	49 367	49 367	49 367	49 367
Familiesentralen	20 507	22 022	24 159	24 159	24 159	24 159
Kirka	2 409	2 405	2 457	2 457	2 457	2 457
Utvikling	20 215	18 670	19 620	19 620	19 620	19 620
Finansposter	-1 953	-5 739	-5 620	-5 620	-5 620	-5 620
Sum fordelt	147 700	148 453	155 991	154 434	154 034	154 034

110 Politisk virksomhet

Gjelder ordfører, varaordfører, politisk sekretær samt politiske utvalg og revisjon. Endringene for enheten skyldes i hovedsak at det ikke gjennomføres valg i 2022, men det er også mindre justeringer knyttet til lønn og endring i kostnad ved kontroll og revisjon.

1000 kr	R-2020	B-2021	B-2022
Brutto utgift	3 024	3 036	2 873
Inntekter	-520	-121	-187
Netto ramme	2 504	2 915	2 686

120 Sentraladministrasjonen

Virksomheten omfatter Kommunedirektøren, IT- konsulent (10%) og koordinator for MOT, sammen med en del av de administrative felleskostnadene.

1000 kr	R- 2019	B- 2020	B -2021
Brutto utgift	6 802	5 954	5 979
Inntekter	- 704	- 395	- 365
Netto ramme	6 098	5 559	5 614

Av endringer i 2022 hoveddelen av IT-ressurs flyttet over i samarbeidet med Steinkjer, slik at vi nå har kun 10% egen stillingsressurs igjen på dette området. Reduksjonen vi får i egne lønnskostnader blir langt på veg oppveid gjennom økte kostnader knyttet til fellesløsningen. Nytt av året er også opprettelsen av ressurs til MOT- koordinator. Andre endringer er i det alt vesentlige knyttet til lønnsutvikling i 2021.

130 VI Enheten

Den selvstendige virksomheten er opphørt i 2020 og det som nå fortsatt ligger igjen på virksomheten er aktivitetene i tilknytning til introduksjon og integrering. Virksomheten er nå helt i slutfasen, og mye av kostnadene som fortsatt påløper gjelder kostnader til bygningsmessig drift av deler av Vinje skole. Netto ramme finansieres gjennom bruk av disposisjonsfond, noe som også gjelder de spesifikke stønadskostnadene knyttet økonomisk sosialhjelp. Tilsvarende gjelder også kostnadene knyttet til voksenopplæring.

1000 kr	R-2020	B-2021	B-2022
Brutto utgift	1 894	2 673	1 538
Inntekter	-3 160	-2 482	-482
Netto ramme	-1 266	191	1 056

200 Personal og organisasjon

Ansvar 200 omhandler personalsjef, sekretærressurser for lønn, postmottak, arkiv og sentralbord. Hovedtillitsvalgt og lærlinger inngår også her. Virksomheten har ca. 7,3 årsverk, og ca. 3 av disse er knyttet til lærlinger og tillitsvalgte. Endringer i avsatte ressurser til neste års lønnsoppgjør utgjør størstedelen av budsjettendringen. Dette er midler som blir fordelt i løpet av året, og er forklaringen på det store avviket mellom regnskap og opprinnelig budsjett. Avsatt beløp til lønnsoppgjør 2022 er på 2,86 millioner kroner.

1000 kr	R- 2019	B- 2020	B -2021
Brutto utgift	4 578	7 475	9 299
Inntekter	- 458	- 388	- 388
Netto ramme	4 120	7 087	8 911

250 Sør samisk språk og kultur

Virksomheten skal som en del av forvaltningskommunen fremme, vitalisere og synliggjøre sørsamisk språk og kultur i Snåsa, i Trøndelag og hele det sørsamiske området. Aktiviteten er delt i to hovedområder der administrasjon av den tidligere nente aktivitet utgjør om lag 1/3 og språksentret utgjør 2/3. Språksenteret Gielem nastedh ble etablert i januar 2012 er et av 19 samiske språksentre i Norge. Aktiviteten er direkte finansiert gjennom sametinget, enten som direktebevilgning til virksomheten, eller i form av finansiering av konkrete tiltak eller prosjekt. Den eksterne finansieringen medfører at rammebetingelsene indirekte er avhengig av statens bevilgning til sametinget, og som sådan ikke påvirket av statsbudsjettet bevilgning til kommunesektoren. Bruttobudsjett for aktiviteten er på ca. 4 millioner i 2022, og har knappe 5 årsverk direkte knyttet til sin aktivitet. I tillegg kommer finansieringen av årsverk knyttet til eksterne prosjekter.

1000 kr	R-2020	B-2021	B-2022
Brutto utgift	5 771	-4 207	3 995
Inntekter	-5 771	4 207	-3 995
Netto ramme	0	0	0

Aktiviteten i 2020 ble på grunn av den pågående pandemien noe lavere enn den var i 2019, og tilsvarende forhold har fortsatt preget tjenesten nå i 2021. Tjenesten har lagt et nøkternt budsjett for 2022, men har mange aktiviteter stående på vent som man håper skal komme i gang nå. Budsjettet kan da bli utvidet gjennom bruk av avsatte fondsmidler.

275 Plan og økonomi

Plan og økonomi består av to kommunalsjefer og en økonomisjef. Samlet stillingsressurs er på 2,7 årsverk. Hoveddelen av kostnadene er knyttet opp mot tilskudd til private barnehager, spesialpedagogiske tiltak i skole og barnehage, samt skoleskyss. I tillegg føres også kostnadene ved en del interkommunale tiltak som PPT, Inn-Trøndelag regnskap og lønn, og Felles innkjøpsordning her. Størst vekst i 2022 er knyttet til økte behov for spesialpedagogiske tiltak innen privat skoledrift. Ut fra demografiprognosene for kommunes befolkning kan det på sikt også forventes nedgang i kostnader til skoleskyss som følge av reduserte elevtall, men dette har ikke gitt utslag så langt i 2021. Andre justeringer er knyttet til lønnsjustering og endret kostnad for interkommunale samarbeid som føres her.

1000 kr	R-2020	B-2021	B-2022
Brutto utgift	14 832	14 254	14 850
Inntekter	-907	-917	-917
Netto ramme	13 925	13 337	13 933

300 Snåsa skole

Enheten Snåsa skole har om lag 30,5 årsverk, der vel 27 er knyttet direkte opp mot grunnskoleundervisning. Endringene i nettobudsjett i tilknytning til Snåsa skole skyldes i hovedsak videre bortfall av refusjonsinntekter fra andre kommuner med ca. 1,3 mill kr., denne endringen spiser langt på veg opp kostnadsreduksjonen i form av lavere elevtall. Det er også noe økt ressursbehov for nødvendig supplement av læremidler. Alt i alt blir nettovirkningen for selve skoledriften et redusert ressursbehov på knappe 300 tusen. Ordningen i tilknytning til SFO blir derimot noe mer kostnadskrevende. Dette er en lovpålagt ordning og faste kostnader til bemanning blir derfor mer fremtredende når brukerbetalingsene uteblir.

Kostnader i tilknytning til grunnskoleopplæring for flyktninger viser også å bli høyere og varer lengere enn forutsatt. Budsjetterte kostnader for denne aktiviteten er økt med knappe 300 tusen i forhold til 2021, der rammene nå viser seg å være utilstrekkelige. Endringen i forhold til total ramme går delvis opp i opp med reduksjoner i tilknytning til voksopplæringen. Samlet utgjør nettorammen for disse to aktivitetene 1,45 millioner kroner. Aktiviteten er forutsatt dekket ved bruk av tilsvarende disposisjonsfond (flyktningefondet), ført på under ansvar 800.

1000 kr	R-2020	B-2021	B-2022
Brutto utgift	26 189	25 832	24 503
Inntekter	-5 681	-5 163	-3 926
Netto ramme	20 509	20 669	20 577

325 Samisk enhet

Aktiviteten omfatter drifta av skole og barnehage, samt internat. I tillegg foregår fjernundervisning av elever fra at større område. Aktiviteten i tilknytning til skole og internat er finansiert med tilskudd fra Utdanningsdirektoratet. Tilskuddet omfatter også drift av og kapitalkostnadene for disse. Barnehagen er i dag en kommunalt finansiert barnehage, men er i realiteten en samisk barnehage med et unikt tilbud knyttet til samisk språk og kultur.

Barnehagen er helt sentral for å kunne opprettholde et fremtidig forsvarlig elevtall på skolen, og burde derfor i langt større grad være gjenstand for statlige tilskuddsordninger. Samlet har samisk enhet vel 17 årsverk. Av disse er det om lag fire årsverk i barnehagen. En betydelig del av bemanningen skyldes forsterket innsats knyttet til språkopplæring. Dette har vært mulig gjennom tett samarbeid språksenteret, og barnehagedriften er helt avhengig av dette samarbeidet for å kunne videreføre tilbudet slik det er i dag.

I forhold til finansieringen har statens tilskudd i noen grad stått på stedet hvil over flere år. Dette har delvis sammenheng med at forsiktig drift i tidligere tider hadde medført en viss grad av oppbygging av buffer i form av fond. Situasjonen i senere år er derimot motsatt, og avsatte fondsmidler er nå betydelig redusert. I dialog med staten er det presisert at det ikke lenger er adgang til å beholde ubrukte midler på fond, selv om dette lettere kan gjøre driften i stand til å håndtere uforutsette hendinger.

1000 kr	R-2020	B-2021	B-2022
Brutto utgift	15 280	14 212	14 800
Inntekter	-13 583	-12 656	-13 244
Netto ramme	1 697	1 556	1 556

350 Snåsa barnehage

Snåsa barnehage drifter to avdelinger, Vinjebakken og Brede. Barnehagene har en betydelig nedgang i antall unger de siste årene, men har nå en viss oppgang i gruppen barn mellom 0-2 år. Dette er en mer kostnadskrevende gruppe enn de noe eldre barna, og det viser seg derfor at reduksjon i ramme blir noe mer utfordrende enn forutsatt. I tillegg kommer også en betydelig utfordring gjennom at det noen av de nye barn også har et betydelig behov knyttet til styrket drift. Budsjettforslaget fra enheten har således en økning i nettorammen på vel 32% eller nesten tre millioner i forhold til netto budsjettramme i 2021. Det meste av dette skyldes budsjettering med økt bemanning fra 16,3 årsverk i 2021 til 22 årsverk i 2022. Snåsa kommune har en veldig god og fleksibel barnehageordning for brukerne, noe som i utgangspunktet medfører at kostnadene i barnehagedrifta er betydelig høyere enn mange kommuner vi ønsker å sammenligne oss med. Kommunedirektøren uttrykte også i forhold til forventninger i budsjett og økonomiplanarbeidet for 2021 at dette var en utfordring tjenesten måtte ta tak i for å se om endringer i organisering eller endring i tilbud kunne gi kostnadseffekter for driften. Kommunedirektøren vil fortsatt opprettholde denne utfordringen ved tilråde at enhetens ramme ikke tillegges mer enn 2,5 av de ønskede tre millioner kroner. Enheten forutsees å fremlegge en evaluering av kostnadsreduserende arbeid innen utgangen av 1. halvår 2022.

1000 kr	R-2020	B-2021	B-2022
Brutto utgift	12 660	11 423	14 754
Inntekter	-3 164	-2 097	-2 430
Netto ramme	9 496	9 326	12 324

500 Pleie og omsorgstjenesten

Pleie og omsorgstjenesten er det område med størst budsjett og størst aktivitet av tjenesteområdene i kommunen. Tjenesteområdet omfatter sykehjemsdrift, hjemmetjenester, bofellesskap og avlastningsboliger, samt brukerstyrte personlige assistenter og aktiviteter for barn og unge med nedsatt funksjonsevne. Samlet aktivitet omfatter i 2021 vel 70 årsverk, men er redusert noe som følge av at aktiviteten knyttet til funksjonshemmede barn og unge er overført til Familiesentralen. Tjenesten er også noe styrket gjennom nye tiltak. Tjenesten har i året som har gått vært gjennom store utfordringer knyttet til pandemihåndtering, samtidig som nytt sykeheim nå er kommet på plass. Det er forventet at nytt bygg sammen med ny teknologi vil frigjøre midler som kan styrke tjenesten på sikt. Demografiutviklingen i kommunen viser at en velfungerende tjeneste er nødvendig for å håndtere fremtidige utfordringer, og det forutsettes derfor at midler frigjort i form av utvikling og effektivisering blir beholdt innenfor tjenesteområdet. Tilsvarende gjelder også av effektene som forventes ut fra arbeidet med å tilbakeføre hjemmetjenesten til samlokalisering med sykeheimen. Arbeidet begynner nå å komme i gang, men den pågående pandemien setter også sine grenser på fremdriften. Det vil samtidig være en fin gulrot for kvaliteten på dette arbeidet at fremtidige gevinster blir beholdt til videre utvikling og kvalitetstiltak.

Nettoramme for 2022 vil for Pleie- og omsorgstjenesten bli på knappe 50 millioner kroner. Aktiviteter overført til Familiesentralen utgjør vel 1 million kroner slik at utviklingen målt mot 2021 er noe lavere enn det man ellers ville ha forventet. Vel 33 % av samlet kostnadsbudsjett. Tjenesten har også en egenfinansiering knyttet til brukerbetalinger og tilskudd på vel 16,3 millioner, noe som medfører tilsvarende tillegg dersom man ser på brutto utgiftsramme.

Tjenesten var i 2020 i ferd med å lande innsparingstiltakene knyttet til vedtakene i 2019, da covid -19 satte en effektiv stopper for flere av omorganiseringene. Tjenesten har sammen med resten av kommunen hatt tøffe utfordringer knyttet til smittevern og pandemibekjempelse, og deler av samlokaliserte tjenester har blitt splittet på ulike lokasjoner. Samtidig som dette har pågått er også sykeheimen gjenstand for en større ombygging. Kommunedirektøren vurderer derfor dette slik at dette ikke er riktig tidspunkt for å flagge forventninger om ytterligere reduksjoner. Demografiske prognoser viser også at det kan forventes flere brukere og større behov i fremtiden. Det er derfor gledelig at en ny og hensiktsmessig sykeheim er på plass, og med den muligheter for ny teknologi og rasjonell brukerhåndtering langt utover det som tidligere var tilfelle. Det er også store forhåpninger til at nye omsorgsboliger vil gi bidrag for mer rasjonell håndtering av brukere utenfor selve sykeheimen. Effektivisering for alle områder vil være helt nødvendig dersom ressursene skal kunne strekke til i fremtida.

Virksomheten har også i 2021 hatt tilsvarende utfordringer som i 2020 knyttet til nye brukere og økte behov innenfor ordningen med BPA, men veksten forutsettes å avta i 2022. Selv om deler av dette kan gi gjenstand for refusjon fra staten, øker egenandelene til kommunene mer enn den generelle kostnadsutviklingen. For denne brukergruppen endrer også behovene seg raskt i forhold til helsemessig utvikling. Det er derfor viktig at Snåsa kommune har en tilstrekkelig robust kommuneøkonomi til å kunne møte slike endringer i budsjettåret.

1000 kr	R-2020	B-2021	B-2022
Brutto utgift	65 415	64 869	66 261
Inntekter	-15 064	-16 295	-16 894
Netto ramme	50 351	48 574	49 367

550 Familiesentralen

Aktiviteten på Familiesentralen har sin hovedretning innenfor helserelaterte tjenester som helsestasjon, lege, jordmor, fysioterapi, psykisk helse, legevakt, barnevern og så videre. Noen av disse tjenestene skjer som egenproduksjon, mens andre skjer gjennom interkommunale samarbeidsløsninger i forskjellige former. Aktiviteten drives videre om lag som tidligere. En stor endring i 2021 var flytting av virksomheten knyttet til funksjonshemmede barn og unge fra Pleie- og omsorgstjenesten til Familiesentralen. Flyttingen utgjør en økning på vel en million kroner i netto utgiftsramme, og er sammen med økte kostnader i tilknytning til oppvekstreformen (barnevernsreformen) med ca. 700.000,- og økte midler til administrasjon av virksomheten, de største endringene fra året før. Resten av endringene skyldes justeringer knyttet til lønnsoppgjør. Som reduksjon kommer reduserte kostnader som følge av at kommunen nå tar bort den midlertidige styrkingen kommunen har hatt innenfor NAV. Dette var en midlertidig ressurs på 0,5 årsverk som ble innført i tilknytningen til integrering av bosatte flyktninger for en periode på tre år og som etter opprinnelig plan skulle ha vært avviklet i 2020. Ordningen ble forlenget for 2021, men avvikles nå i sin helhet fra nyåret. Enheten ble styrket innenfor områdene jordmor, kommunelege og kommunepsykolog i 2021. Kommunedirektøren har også i sitt budsjettforelegg foretatt en styrking knyttet til ønske om økt ressursbruk for fysioterapi. Kommunen oppfattes nå å ha god dekning innen helseområdet sett i relasjon til folketall, sammenlignet med tilsvarende kommuner og landet for øvrig. I forbindelse med pandemibekjempelse og smittevern har enheten hatt en betydelig styrket ressursbruk finansiert fra staten. Denne muligheten er nå ikke lenger tilsted, og tjenesten må nå over til normal drift. Det er kommet klare signaler fra enhetsleder om en ønsket permanent økt bemanning av merkantil ressurs knyttet til legekontoet. Tilsvarende ønske ble også fremmet for 2021, og styrkingen ble da gjennomført ut fra hensyn til den ekstraordinære

situasjonen pandemikampen medførte. Kommunedirektøren kan ikke se at det finnes rom for at dette tiltaket gjøres permanent i dagens økonomiske situasjon, og har derfor valgt å ikke etterkomme et slikt ønske i neste års budsjett. Dersom det viser seg at pandemien blomstrer opp igjen, vil derimot situasjonen bli en annen og muligheten for å finansiere midlertidige tiltak vil da måtte vurderes på ny.

1000 kr	R- 2019	B- 2020	B - 2021
Brutto utgift	22 886	23 629	24 823
Inntekter	- 5 509	- 3 011	- 2 801
Netto ramme	17 377	20 618	22 022

For den delen av virksomheten som er knyttet til kommunalt NAV og som gjelder økonomisk sosialhjelp til flyktninger vil finansieringen skje tilsvarende omtale rundt ressursbruken knyttet til voksenopplæring og integrering. Denne delen utgjør i budsjett 2022 kr 700.000,-. Kostnader i tilknytning til denne gruppen utgjør også en stor del av kostnadene ved kvalifiseringsprogrammet. Det er tidligere ikke vurdert slik at disse kostnadene er blitt dekket fra fond, men dette ville kanskje ikke være unaturlig,

650 Kirka

Virksomheten omfatter kommunes finansieringsplikt knyttet til drift og vedlikehold av kirkebygg og gravplasser, samt medansvar knyttet til seremonielle handlinger for disse områdene. I tillegg til utbetaling av økonomisk tilskudd, leveres også en del av forpliktelsene i form av tjenester. Det er ikke beregnet økning i budsjett for 2022 ut over lønnsvekst i 2021. Lønnsoppgjør 2022 vil bli regulert fra sentrale avsetninger i budsjettåret. Det er i forbindelse med budsjettarbeid 2022 mottatt et ønske om økt økonomisk støtte til virksomheten for 2022. Snåsa kommune har kjørt et strengt regime for å holde neste års budsjett nede, og alle eksterne aktiviteter og kommunesamarbeid er oppfordret å redusere sine kostnader på 3%. Det vil ikke bli lagt slike føringer i forhold til overføringene til kirken for 2022, overføringene vil da heller ikke øke ut over det som tidligere er nevnt i tilknytning til lønnsoppgjør.

1000 kr	R-2020	B-2021	B-2022
Brutto utgift	2 434	2 403	2 457
Inntekter	-25	0	0
Netto ramme	2 409	2 403	2 457

700 Utviklingsheten

Fra og med regnskapsåret 2020 og budsjett 2021 inngår også landbruk og kultur, sammen med næringskonsulent i rammebevilgningen for Utviklingsheten.

1000 kr	R-2020	B-2021	B-2022
Brutto utgift	43 062	39 380	39 685
Inntekter	-22 847	-20 709	-20 065
Netto ramme	20 215	18 670	19 620

Virksomheten er relativt kompleks og omfatter et vell av svært ulike aktiviteter fra slamtømming til kulturskole. Utviklingsheten er nok det av ansvarsområdene som har slitt mest for å få driften til å samsvare med budsjett, og noe av dette skyldes sterk avhengighet til

gunstig ekstern påvirkning i forhold til naturgitte forhold som snømengde og antall kuldegrader. Ansvarsområdet inneholder også VAR-området, der det har vist seg svært vanskelig å forutse samsvar mellom inntekter og utgifter når selv moderate svingninger i vedlikehold påvirker regnskapsresultatet direkte.

Av endringer som er gjort siden budsjett 2021 er det i det alt vesentlige knyttet en økt personalressurs knyttet til saksbehandling opp mot sentrale saksområder. Arbeidsmengden har over tid kommet i utakt med tilgjengelig personell, noe som har gitt uheldige virkninger både innad i tjenesten og ute blant publikum. Avdelingen har også hatt stor ekstrabelastning i forhold til oppfølging og deltagelse i flere store utbyggingsprosjekter, og vil nok sette stor pris på at tempoet her nå settes betydelig ned.

Av driftsmessige endringer i 2022 er det forventning til at ny varmeløsning fra høsten 2022 vil gi reduserte energikostnader for Snåsa skole/ Snåsa samfunnshus, samt den nye flerbrukshallen. Reduserte kostnader forutsettes å dekke kostnader til økte arealer, men fra 2023 er det også forventning om en reel kostnadsreduksjon for området. Av andre endringer er prosjektet knyttet til planfaglig ressurs innen reindrift nå avsluttet. Prosjektet var i den siste perioden hovedsak finansiert gjennom skjønnsmidler, bidrag fra reindriftnæringen og bidrag fra Snåsa kommune.

Av tiltak som tidligere har blitt vedtatt, men som tjenesten har slitt med å få satt ut i live er arbeidet med privatisering av kommunale veger. Kommunedirektøren har derfor forhåpninger om at arbeidet i tilknytning til dette nå kan forseres. Det legges ikke opp til innsparinger i forhold til dette i budsjettet for 2022, men det er forhåpninger om at plan for fremdrift og kvalitetssikring av innsparingsmuligheter er klart til budsjettarbeidet for 2023. Å få en oppdatert veiplan er også bare en av mange arbeidsoppgaver som har måtte stå på vent, og det er nok realistisk å forvente at arbeid med revisjon av kommende kommuneplan nok vil legge bånd på store deler av arbeidskapasiteten til administrasjonen til langt ut i 2023. For å få et godt og fremtidsrettet resultat er det derfor viktig at dette arbeidet lar seg prioriterer og at dette skjer i forståelse med folkevalgte og kommunes øvrige innbyggere.

9. INVESTERINGSBUDSJETT 2022 - 2025

9.1. Økonomiske rammer

Overordnet målsetting for Snåsa kommune er en lånegjeld mindre en 105% av brutto driftsinntekter. Kommunen vil ikke nå denne målsettingen dersom investeringsnivået nå ikke blir senket ned mot et minimum, slik at innbetalte avdrag gir nettoeffekt i forhold til nye låneopptak.

Kommunes investeringer må også i fremtiden hovedsakelig lånefinansieres og høy gjeld påvirker driftsbudsjettet ved at utgiftene til renter og avdrag belastes i drift. Hvis utgiftene på investeringsbudsjettet overstiger summen av overføringer fra driftsbudsjettet, mottatte tilskudd og årlige avdrag, vil lånegjelden øke. Resultatet av dette er at de øvrige utgiftene på driftsbudsjettet må reduseres for å kunne betale de økte finansutgiftene. I de tilfeller investeringen bidrar til reduserte driftskostnader, vil den helt eller delvis være selvfinansierende. Det er da viktig at gevinstrealiseringen skjer ved at driftsbudsjettet for området senkes tilsvarende økte kostnader i renter og avdrag. For investeringer foretatt

Snåsa kommune bevilger en årlig sum til investeringer i tilknytning opprustning og fornying av bygninger, utstyr og anlegg i tilknytning til kirke og kirkegård. Menighetsrådet gjør selv prioriteringer om tiltak som ønskes gjennomført. Spesielle forhold knyttet til Snåsa kirke medfører at det kan bli behov for ytterligere bevilgninger, men dette vil først være klart frem mot nyåret. Det tas derfor ingen hensyn til dette nå.

Kommunedirektøren foreslår at det avsettes 200 000 kroner til opprusting av kirker og kirkegårder i 2022, og tilsvarende årlig beløp for resten av planperioden

9.2.4 Investering kommunale eiendommer

Snåsa kommune har i perioden 2019-2021 foretatt betydelige investeringer i form av om- og utbyggingen av sykeheimen og ny flerbrukshall. Det vil i perioden som vi nå går inn i være lite rom for nyinvesteringer. Det er derfor svært lite av prosjekt som settes opp i budsjett for 2022 og for planperioden. Av større prosjekter som er under utredning er oppgradering av kjøkkenet på sykeheimen, og på dette vil det bli fremmet egen sak når forprosjekt er avsluttet. Noe tilsvarende gjelder også forholdene rundt tilpasning og sammenføyning av nytt fjernvarmeanlegg mot eksisterende anlegg på Snåsa skole/Snåsa samfunnshus.

Opprusting av kommunale omsorgsboliger

En stor del av kommunal bygningsmasse av omsorgsboliger begynner å ha store oppgraderingsbehov. En kartlegging av tilstanden på disse tilsier at kostnadsrammen for oppgradering av en bolig vil utgjøre ca. 500.000,- kr.. Det forutsettes at det lar seg praktisk gjennomføre med oppgradering av en bolig pr. år, og det foreslås derfor et fast årlig beløp til dette fra 2022 og ut planperioden.

Solavskjerming Hovteigen

Beboerne i Hovteigen har signalisert behov for effektiv solavskjerming. Det er tidligere gjort forsøk for å finne alternative løsninger med enkle overbygg, men dette har ikke gitt ønsket virkning. Det planlegges derfor tradisjonell solavskjerming innfor en kostnadsramme på kr. 100.000,-.

Kjøkken Snåsa sykeheim ombygging/restaurering.

Behov knyttet til kjøkken og valg av løsning sammen med tidsplan for eventuell gjennomføring avklares. Snåsa kommune har i 2021 startet arbeide med å avklare behov og kostnadsramme. Det bevilges ikke ytterligere midler før dette arbeidet er slutført.

9.2.5 Investering i tilknytning til kommunale veier

Investeringer knyttet til vei er klart definert til å gjelde oppgradering og ikke nødvendig vedlikehold for å gjøre disse farbare. Kommunen har i sitt driftsbudsjett forutsatt at en del av kommunale veier blir privatisert i perioden. Kommunedirektøren kan ikke se at dette medfører behov for oppgradering, selv om veiene må være farbare ved overdragelse. Det planlegges pr. dato ingen oppgraderingsprosjekter i stort omfang slik at bevilgningen skjer i investeringsbudsjettet i tilknytning til kommunale veier.

9.2.6 Investering i tilknytning til VAR området

Dette er investeringer der kostnadene i sin helhet skal dekkes inn over gebyrsystemet ved avskrivninger på driftsbudsjettet. Gebyrforskriften gir også adgang til å justere opp gebyr en tid i forkant av at investeringer fysisk blir utført og sikrer med dette fornying av VA anleggene med en noe jevnere prisutvikling. Kommunedirektøren foreslår derfor en fast årlig bevilgning

til utskifting av røranlegg og oppgradering/utbygging av høydebasseng i tilknytning til Vest Snåsa vannverk på en million kroner.

9.2.7 Startlån 2022

Snåsa kommune registrerer mot slutten av 2021 økt pågang etter startlån, samtidig ser Kommunedirektøren at enkelte leietakere i kommunale boliger kan være tjent med å kjøpe fremfor leie i fremtiden. Kommunedirektøren foreslår derfor å øke utlånsrammen for startlån fra Snåsas kommune til 2 millioner kroner i 2022 og med en tilsvarende videreføring ut planperioden.

9.2.8 Behov for styrking av egenkapital i KLP

Pensjonsselskapet KLP har behov for økt egenkapital i takt med at selskapet vokser. Økte egenkapital hentes inn fra selskapets eiere i forhold til eierandel. Forventet andel knyttet til Snåsa kommunes sin eierdel er for 2022 på ca. 650.000,- Denne delen av kommunes investeringsbudsjett kan ikke finansieres med lån.

9.3. Bevilgningsoversikt investering

Investeringsbudsjett 2020, økonomiplan 2022-25

Bevilgningsoversikt investering	R- 2020	B- 2021	Budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025
Investeringer i anleggsmidler	109 508	37 685	2 400	2 300	2 300	2 300
Tilskudd til andres investeringer	-	300	200	200	200	200
Kjøp av aksjer og andeler	1 388	650	650	650	650	650
Utlån av egne midler	-	-	-	-	-	-
Avdrag på lån	-	45 500	-	-	-	-
Sum investeringsutgifter	110 895	84 135	3 250	3 150	3 150	3 150
Kompensasjon mva	-21 259	-7 071	-500	-450	-450	-450
Tilskudd fra andre	-	-45 500	-	-	-	-
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-	-	-	-	-	-
Bruk av lånemidler	-88 450	-31 564	-2 750	-2 700	-2 700	-2 700
Mottatte avdrag på utlån egne midler	-840	-	-	-	-	-
Sum investeringsinntekter	-110 549	-84 135	-3 250	-3 150	-3 150	-3 150
Videreutlån	975	2 000	2 000	1 000	1 000	1 000
Bruk av lån til videreutlån	-975	-2 000	-2 000	-1 000	-1 000	-1 000
Avdrag på lån til videreutlån	948	500	500	500	500	500
Mottatt avdrag på videreutlån	-512	-500	-500	-500	-500	-500
Netto utgift videreutlån	436	-	-	-	-	-
Overført fra driftsregnskapet	-	-	-	-	-	-
Netto avset./bruk bundne inv.fond	-436	-	-	-	-	-
Netto avsatt/bruk frie inv. fond	-347	-	-	-	-	-
Dekning av tidligere års udekket	-	-	-	-	-	-
Sum overføringer og netto fond	-783	-	-	-	-	-
Udekket / Udisponert	-	-	-	-	-	-

Låneopptak:

Det budsjetteres med betydelige nye låneopptak i økonomiplanperioden 2022– 2025. Økningen skyldes i hovedsak tunge investeringer i sykeheim og flerbrukshall. Forskyvninger i forventet utbetalingstidspunkt for investeringstilskudd medfører også behov for mellomfinansiering. Utbetaling av tilskudd går til ekstra avdrag på gjeld.

Samlet lånebehov for å finansiere kommunes investeringer i 2022 er på kr 2,75 millioner. I tillegg kommer Startlån gjennom husbanken sin ordning 2 millioner kroner, slik at samlet lånebehov kommer på 4,75 millioner kroner.

9.4. Bevilgningsoversikt pr prosjekt

INVESTERINGSBUDSJETT FORDELT PÅ PROSJEKT						
Fordeling fra bevilgningsoversikt	R-2020	B-2021	B-2022	B-2023	B-2024	B-2025
DigInn	0	868	0	0	0	0
Biovarmeanlegg Snåsa skole	274	0	0	0	0	0
Tilbygg sykeheim fase 3	73 595	25 930	0	0	0	0
Flerbrukshall	31 071	0	0	0	0	0
Inneklima Herredshuset	117	0	0	0	0	0
Sakg av tomter	4	0	0	0	0	0
Komplettering møbler sykeheimen	0	600	0	0	0	0
Oppfølging vedlikeholdsplan Snåsa kirke	69	200	200	200	200	200
Kjøp av asjer og andeler	741	0	0	0	0	0
IKT - investeringer	690	400	400	400	400	400
Kjøp av naboeiendommer til sjukeheimen	9	0	0	0	0	0
Oppgradering av Vågsvegen	899	0	0	0	0	0
Nettbrettprosjekt ved Snåsa skole	100	0	0	0	0	0
Digitalisering av eiendomssarkivet	284	0	0	0	0	0
Utsifting vinduer Herredshuset	63	0	0	0	0	0
Avløpsanlegg på Vegset	0	5 200	0	0	0	0
Oppgradering inngangsparti Hovtunet	127	0	0	0	0	0
Velferdsteknologi	404	300	400	400	400	400
Sisterne Nordsia vassverk	1 312	0	0	0	0	0
Avløp/overvann Vinje	0	2 000	0	0	0	0
Hireiten pumpestasjon	0	150	0	0	0	0
Vannforsyning Vest Snåsa vannverk	0	200	1 000	1 000	1 000	1000
Vognbu Breide barnehage	190	0	0	0	0	0
Oppgradering omsorgsboliger			500	500	500	500
Solskjerming Hovteigen	0	0	100	0	0	0
Løfteplattform herredshuset	301	0	0	0	0	0
Ballbinge Snåsa skole	0	837	0	0	0	0
Egenkapital KLP	647	650	650	650	650	650
Videreformidlingslån	975	2 000	2 000	1 000	1 000	1000
Sum fordelt	111 871	39 335	5 250	4 150	4 150	4 150

10.BRUK AV DISPOSISJONSFOND I BUDSJETT 2022 - 2025.

Den konkrete målsettingen er at kommunen over tid skal ha minimum 7% av brutto driftsinntekt stående på disposisjonsfond.

Utviklingen på disposisjonsfond har i perioden 2015 til 2020 vært som vist i tabell.

Disposisjonsfond + mindreforbruk						
(i 1000 kr)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Samlet beholdning	15 667	20 274	19 931	18 985	22 932	24 999
Måltall (% av driftsinntekt)	7,55 %	9,27 %	8,74 %	8,55 %	9,82 %	11,20 %

Snåsa kommune har i sitt opprinnelige budsjett for 2020 disponert vel 2,5 millioner fra disposisjonsfond, denne summen ble økt med 335 tusen i forbindelse med regulering 2. tertial. Det er videre budsjettert med bruk av fond nå i budsjett 2021 med 1,9 millioner kroner. Resultatet for Snåsa kommune i 2020 var et overskudd, og disponeringene ble derfor regnskapsmessig fjernet. I tillegg ble også årets overskudd tilført disposisjonsfond, som dermed i stedet for en forventet reduksjon fikk en økning på vel to millioner kroner. Det er deler av disse midlene budsjett 2021 nå disponerer for å kunne legge frem et budsjett i balanse til behandling. Disponeringen er i sin helhet knyttet til «disposisjonsfond flyktninger», og utgjør ca. 3,2 millioner kroner. Fondet vil dermed bli halvert til om lag 3 millioner ved inngangen til 2023.